

Eneasza Sylwiusza Piccolominiego

Listy Przyjacielskie

KATOWICE 2000

BIBLIOTEKA ŚLĄSKA

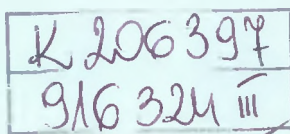
Komitet Wydawniczy:

prof. dr hab Jan Malicki - przewodniczący

mgr Magdalena Skóra - zastępca przewodniczącego

mgr Zbigniew P. Szandar - sekretarz

Reprint inkunabułu ze zbiorów Biblioteki Śląskiej
(fragment)

Opracowanie edytorskie:

Zbigniew P. Szandar - Sekretariat Naukowy B.Śl.

Druk i oprawa:

Dział Wydawniczo-Poligraficzny B.Śl.

Nakład:

21 egzemplarzy

60-02/86/12

02.01.

(20, 5)

Słowo wstępu

Niezwyczajnie rzadko spotyka się książki, które wzbudzają wzruszenie tym, iż po prostu są, że zaób nieubłaganego czasu nie pozostawił swojego piętna, że ich los stał się losem szczęśliwym, bo owe kulturowe peregrynacje zakończyły się w naszej Silesiance. Taki los spotkał niezwykle dla mnie dzieło, jakim jest tom „Listów przyjacielskich” Eneasza Sylwiusza Piccolominiego, znanego pod imieniem Piusa II. Papieża-poety. Właśnie poety, bo tak podpisywał swoje epistolograficzne uwagi kierowane do najwybitniejszych ludzi pierwszej połowy XV wieku. I to w całej Europie. Kim zatem był ów papież-poeta.

Wiemy, że urodził się 18 października 1405 roku w okolicach Sieny, jednego z najpiękniejszych włoskich miast. Wiemy też, iż bardzo późno, bo w wieku czterdziestu lat przyjął święcenia kapłańskie, a po zaledwie dwu latach został biskupem Triestu (1447), Sieny (1449) wreszcie w 1456 roku kardynałem. Zaiste bardzo zawrotna kariera wybitnego znawcy starożytności, wykładowcy Uniwersytetu Wiedeńskiego. I to pierwszy wyraźny, polski, rodzimy ślad kontaktów z naszym krajem. W cytowanym przez nas liście Eneasza Sylwiusza gorąco dziękuje za pomoc biskupowi krakowskiemu, zapewne Zbigniewowi Oleśnickiemu, w uzyskaniu sakry biskupiej. Stąd i wieloletnie kontakty listowne obu wybitnych osobistości uchodzące za wzór wykwintnego i wysmakowanego stylu wzorowanego na klasykach rzymskich. Ta korespondencja, wraz z pasjami bibliofilskimi innego znakomitego krakowianina Jana z Ludziska uchodzą za zapowiedź nowej formacji kulturowej renesansu i zmierzch „złotej jesieni polskiego średniowiecza”. Piękno owych niezwykłych zdań ujawniać się będzie jeszcze w osiemnastowiecznych listownikach, gdzie spotykamy przedruki owych listów.

Miedzy rokiem 1447 a 1456 przebywał Eneasza Sylwiusz na terenie Czech. Ten niepospolity humanista zasłużył się tu w inny jeszcze sposób. Napisał i wydał słynną „Historię Czech”. Słynną, bo ocierającą się o skandal. Pozbawił on bowiem, zgodnie z obowiązującą we włoskiej historiografii modą naszych sąsiadów Czechów, oraz nas, Polaków, całej galerii mitologicznych przodków: Przemysła, Libuszy, Czecha, podobnie jak: Kraka, Wandy, Leszków, znanych naszemu dziejopisarstwu od czasów mistrza Wincentego zwanego Kadłubkiem. Świat mitologii został podważony. Trwać on będzie jednak długo, bo do czasów Gotfryda Lengnicha, do lat czterdziestych XVIII wieku.

Również jako historyk bardzo szybko Eneasza Sylwiusz wzbudził uznanie wśród Polaków. Jego wielbicielem był oczywiście Jan Długosz, autor słynnych „Roczników, albo Kronik sławnego Królestwa Polskiego” (ok. 1480). Nie odważył się on jednak pójść tak daleko w swoim krytycyzmie historycznym, jak Eneasza Sylwiusz. Ale też pisząc swoją kronikę wyraźnie rozdzielił dwie sfery rzeczywistości: mitologicznej (opowieść o Lechu co to z „Kroacyjej do Gniezna wędrował”) i topograficznej (piętnastowieczny opis chorograficzny Polski). Dopiero wielki Jan Kochanowski w „Historyi naganionej o Czechu i Lechu” podważył rzeczywiste wyobrażenia o bohaterach obu narodów.

Niezwykłe burzliwe konklawe, po śmierci Kaliksta III, obrało 19 sierpnia 1458 roku Eneasza Sylwiusza papieżem. Przyjął on imię Piusa II. Miał on wyrazistą wizję Europy. Europy chrześcijańskiej, której zagrażała potęga Ottomańskiej Porty. Już 12 października tegoż roku zwołał on do prześlicznej Mantui europejski kongres, ogłaszając płomienny apel - a jakże - w postaci listu papieskiego o zorganizowanie wyprawy krzyżowej. Nawiązywał więc do tradycji najwybitniejszego z kaznodziejów krzyżowych, św. Bernarda z Clairevaux, wzywających na przełomie XI i XII wieku do zdobycia Jerozolimy. Ponownie w 1461 roku Pius II podjął w liście do sułtana próbę obalenia podstaw dogmatycznych Koranu. Domyślamy się - bez rezultatu. W dwa lata później wzywa do zorganizowania krucjaty. Chce osobiście objąć dowództwo nad wojskami krzyżowców. Ciężko chory wyrusza do Ankony. Tutaj zmarł 15 sierpnia 1464 roku.

Był z pewnością wybitną postacią XV wieku. Cieszył się uznaniem i szacunkiem współczesnych. Pozostała po nim legenda - poety, autora tomików poezji i potężnego zbioru listów wydanych w Norymberdze w 1486 roku przez Antona Kobergera, drukującego - jak wieść niesie na stu maszynach.

Jeden z inkunabułów znalazł się w zbiorach Biblioteki Śląskiej. I tu pozostanie.

Jan Malicki

Handwritten notes on a small piece of paper:
J. S. H.
J. S. H.
J. S. H.

55318

quidq; me tuum est. Non meum
quidq; meum est. gladio

Quidq; meum est. quidq; meum est

res me. sol. dicitur in est
quidq; meum est. quidq; meum est

me. id est. quidq; meum est. quidq; meum est
me. id est. quidq; meum est. quidq; meum est
modus me. quidq; meum est. quidq; meum est

me. quidq; meum est

me. quidq; meum est. quidq; meum est

me. quidq; meum est

15
... 1561 premier Anno d'union de la Couronne

1561 454

Numerus et ordo epistolarum in hoc opere contentarum.

Preconizatio Enee filij poetæ laureati in plogo.

Congratulatio amico de prosperitate successus.

Cilie comes impatori reconciliatur.

Impator platos suos reuocauit ex exilio Basiliensi propter sedus eugenij pape

cum rege aragonum et puce mediolauensi.

Tras studere suadet quæ maxime decorant et principes et minores.

Significatio laudatur.

Conuersationem suam notam facit.

Reprobatia dissuadet.

Amicitiam et dilectionem notificat et se excusat quod tam raro scripsit.

Excusatio cur non visitauerit amicum.

Quales magistratus esse debeant.

De supbia gallico.

De Cælia an sit duplex.

De rege Ladislao.

Reprehendit fingens se scripsisse de inuidia.

De filio suo.

Dena patienter ferenda est pro culpa.

Horatius amicum ut se possessionem beneficii accipiat.

Exhortatio ad unionem ecclesie.

Accusat locorum munitores et amicitie officium apert.

Que sit homini patria et petis promotionis auxilium.

Regem aragonum laudat.

Commendat salutem anime.

Quales scribe cancellarie.

Horatius ut sententia impatoris equo animo feratur.

Dissoluit argumenta propter eugenij facta.

De noua ciuitate et aliquid de amicitia.

Regratatoria et aliquid de studio humanitatis.

Horatius ad rescribendum.

Redit in beniuolentiam.

Commendat causam suam.

Gratulatur beniuolentiam magni viri se nactum esse.

Docet cum desiderio amicum.

Dolet de amici et patrie absentia.

Magnificat beniuolentiam.

Humplexim libellum se effecisse significat.

Excusat yronice non scribentem.

Preceptum bene viuendi.

Significatio huius uersionis turpis per antiphrasim.

Damnat uerboſa uolumina.

Peromouet ad iudicandum in officium.

Dat fidem scriptis.

De incerto curialium statu.

Rex aragonum se iungit in auxilium rhodis contra thurcos.

Montates de thurcie.

Quomodo uxor ducenda et principibus scribendum sit.

De monte ueneris.

f.

ij.

iii.

iiii.

v.

vi.

vii.

viii.

ix.

x.

xi.

xii.

xiii.

xiiii.

xv.

xvi.

xvii.

xviii.

xix.

xx.

xxi.

xxii.

xxiii.

xxiv.

xxv.

xxvi.

xxvii.

xxviii.

xxix.

xxx.

xxxi.

xxxii.

xxxiii.

xxxiiii.

xxxv.

xxxvi.

xxxvii.

xxxviii.

xxxix.

xl.

xli.

xlii.

xliii.

xliiii.

xlv.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

xlii.

Refert grates qz commendatum habet negocium suum.	clvi.
De rebus tridentinis.	clvij.
Leges dicit esse variabiles.	clix.
Relegat continentiam ad p̄hos.	l.
Laudat p̄stantiam amicoꝝ ⁊ arētinum defunctum.	li.
Bello thurcorum ⁊ hungarorum rex Polonie ⁊ cardinalis sancti Angeli ceciderunt.	lii.
Lamentat ecclesiam suam alteri collatam ꝑꝑ̄ fictam sui mortem.	liij.
Pacem ecclesie ꝑciliū ⁊ nouitates exponit.	liiij.
Remedium ad resarciendam ecclesie pacem.	lv.
Prohibet ne de episcopatu frisingen. sine consensu imperatoris cuiqꝫ provideatur.	lvj.
Laudat legatum qꝫ pecuniam renuit.	lvij.
Laudat amicum qz diligens rem ꝑmissam curauit.	lvij.
Diuitibus non expedit ꝑdicere bellum.	lix.
Comendat pugnantem ꝑ sanguine dāto ⁊ ꝑ iusticia.	lx.
Secretarius appellat ideo multa scribenda obicit.	lxj.
Suadet moribꝫ coaptare non iuris subtilitate vtendum esse.	lxij.
Nouitates hungarie ⁊ de puentu nurebergen.	lxij.
Laudat eloquentiam eamqꝫ ad hūtanos vsqꝫ ꝑuectam.	lxij.
Taciturnitatē excusat ⁊ neutralitatem difficult tollendam dicit.	lxv.
Suadet fuari aux ⁊ ꝑuata negocia ꝑmenda.	lxvj.
Dolet de amici captura ⁊ morte cardinalis acq̄legien.	lxvij.
De morte cardinalis acq̄legien. ⁊ de rebus ꝑcili.	lxvij.
Promotoriales litere.	lxix.
Fama non est ꝑtemnenda.	lxx.
Promotoriales litere.	lxxj.
De dictis germanicis.	lxxij.
Promotoriales litere.	lxxij.
Aduocatum nouum denunciat.	lxxij.
Promotoriales litere.	lxxvj.
Promotoriales litere.	lxxvj.
Probat veram scientiam discere mori.	lxxvj.
Exortatur legatos regni hungarie vt Ladislauū absqꝫ conditione regem recipiant.	lxxvij.
Congratulatur Johanni de aych ꝑmoto in episcopum cyffen. ⁊ qualiter viuat admonet.	lxxix.
Petit insigne regis anglie ꝑ amico.	lxxx.
Hungari ꝑꝑꝑeto Ladislao regni herede vero regis Polonie filium intruserunt.	lxxxj.
Fortune qualitas cur non omnibꝫ est edlis.	lxxxj.
Consolat amicum sup fuga amasie.	lxxxij.
Et si se indignum laudis dicat ꝑfiteꝫ tñ se ex laude iocūdari.	lxxxij.
Refert grates de biblia ꝑꝑata.	lxxxv.
Suadet pacem particularem vbi vniuersalis haberi non potest ⁊ ꝑhibet mendacis vti.	lxxxvj.
Edp̄in regis francie filius alsatiam obsedit ⁊ sup̄tenses apud basileam misera bili clade ꝑstrauit.	lxxxvj.
Mori etli formidabile sit omnibꝫ tñ necesse est.	lxxxvij.
Spondet ꝑmouere cām quoad se vires sue extendunt.	lxxxix.
Refert grates de muneribꝫ oblatis.	xc.
Comendat vitam aggreſtem ⁊ ꝑmoda ruris.	xcj.

Increpat eum qui non bono proposito amicam nuptus dedit et suadet
castratam.

De rebus hungarie et ecclesie auxilium.

Suitenses superbi non se iusticie coaptant sed ipsam iusticiam sibi famulari vo-
lunt.

Hungari quanto renouunt Ladislaum: tauto inter se discordant
ut eligant alium.

Periuadet legationis fungi officio.

Amicitie dissolute causam exponit.

Grates refert de plurimis beneficijs susceptis.

Uxorem postulatam viro suo conciliare conat per mediam personam
modo pgruo.

Grates refert defendendi benemeritos suos.

Concordiam inter polonos et austros peragat tali medio.

Homines varijs visibus delectant differenti modo.

Inundatio Danubij et grando in modum oculi.

In plures problematis resolutio. videlicet utrum prudentia sit
idem habilius cum scientia morali etc. Secum cur poete nostris
temporibus sint adeo pauci cum videant multum utiles et ne-
cessarii. Tercium cur viles cutes cadant: antiquae camisiae et
cera in cancellarijs vendunt per optimis muneribus.

Libizando scribunt poete et ratione etiam in opibus.

Amoris illiati medela et remedium.

Frisingen. ecclesia desponsat domino Heinricho schlick.

Somnium de fortuna describit.

Prosperitatem sui stat? denunciat cum desiderio eiusmodi successus.

Consolat amicum merentem ex morte sue piugis.

Poetam laudat et iuris scientie profert.

Zozimi rogatu tractatu de duobus se amantibus? proposuit.

Prologus in eundem tractatum.

Historia de Eurialo et Lucretia se amantibus?

Epitaphium mittit episcopo pataviensi super mire laudis
lapide tumulari.

Promotuales licere.

Promotuales licere.

Ladislaus commendatur summo pontifici ne amulis suis regnum hungarie
firmet.

Consolat mercem super morte amici.

Oratoria ars ex grecis in italos et modo ex italys in theutunos venit.

Grates refert de innumerabilibus beneficijs praesertim de equo veloci
pinato.

Affertit praesentibus? et spondet officere rogatum.

Epistola plus audent viue vocis oraculo referre mentis preceptum
de pulchra puella.

Redarguit per sanguinem auxilium a se petentem.

Capitulum benivolentiam et petit libros aliquos sibi accommodari.

Heroldorum nomen aut officium unde ortum habet.

Passagium quod facile conduci possit in effectum arguit
pluribus ex rationibus?

Excusatio regis datie quare ad dietam non venit.

Rearaganum spondet ire per thurcos.

Dialogus per bobemos thabovitas de sacra communione sub una specie.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

xcij.

Oratio de constantinopolitana clade et bello contra thurcos congregando. cxxj.
 Gaudet benevalere amicum et se incolumem scribit. cxxij.
 Hortatur genitricem suam fouere et amicum studio literarum educere. cxxij.
 Hortatur vices suas paulolongius implere aduentum suum cum spondens. cxxij.
 Nouitates scribit et alijs significare iubet. cxxij.
 Ladislaum bohemiam intrare suscepturum coronam significat. cxxij.
 Expectit sibi statum ytalie scriptis notificari. cxxij.
 Iterum hoc expectit. et quid papa et cardinales de clade constantinopolitana senti-
 rant. cxxij.
 Congratulatur prosperitati successus et petit certior fieri de clade constantinopoli-
 tana. cxxij.
 Hortatur papam ut christianos defendat contra thurcos et innotescit que pre manibus sunt
 inter hungaros et australes. cxxij.
 Constantinopolitana clades veridice refert. cxxij.
 Quotidiatem absoluendi impetrat vicario. cxxij.
 Excusat se cur patriam ut dixit non reuolat. cxxij.
 Promouet pirkanerum contra knoren de ecclesia sancti laurencij. cxxij.
 Impetrat cuidam cesaris gratiam. cxxij.
 Significat amico infirmitates suas. cxxij.
 Sperat ladislaum regem hungarie cum cesare pacem confirmare. cxxij.
 Datauensis episcopus electus prepedi confirmari propter cesaris indignationem. cxxij.
 Gratulatur de promotione amici in episcopum. cxxij.
 Promouit quendam in consiliarium cesaris. cxxij.
 Caro de puchaym cesari reconciliatur. cxxij.
 Spondet ad patriam suam redire etiam multis periculis obiectis. cxxij.
 Nouitates alamanie notificat. cxxij.
 Offert se patronum in gerendis voluntarium. cxxij.
 Passagium persuadet contra thurcos ex clade constantinopolitana. cxxij.
 Premonitionales littere. cxxij.
 Consiliatur capitulo pragen. ecclesie quod se habeant. cxxij.
 Hortatur fortiter aduersa ecclesie tolerare. cxxij.
 Dux venetum reddit certum imperatorem romanum de clade constantinopo-
 litana. cxxij.
 Supintendens yconomus instruit quid agendum. cxxij.
 Rata habita facta ab amico nomine suo. cxxij.
 Ad nicolaum quintum pontificem maximum de clade vniuersalis ecclesie de si-
 tu et fertilitate hungarie et aduersis prutenis et de cruciferis ordinis theutunico-
 rum. cxxij.
 Imperator summo pontifici spondet auxilio esse contra thurcos. cxxij.
 Spondet se cum patriam visurum. cxxij.
 Biennam ciuitatem describit. cxxij.
 De miseris curialium tractatus. cxxij.
 Gaudet de reditu amici. cxxij.
 Respondit cardinalem et ad unionem ecclesie cesarem tractatum scribit. cxxij.
 Laudat treugas in regio hungarie fieri et aliquid de vnione et passagio contra thur-
 cos inserit. cxxij.
 Exponit quo episcopus spataviensis cesarem honorauit. cxxij.
 Consultit que sunt agenda in causa frisingen. ecclesie. cxxij.
 De coemendis politicis et aliquid de petro noxetano. cxxij.
 Dubitat an uxorem ducat cum sit inops. cxxij.
 Pollicetur diligentiam suam apud senatum venetianum. cxxij.
 De mortale conandi aretini. cxxij.

Fedus inter venetos & ducem mediolani.	clxxvj.
Epistola iocosa.	clxxvij.
Petit confirmari privilegia beremi camaldulensi.	clxxviij.
Littere p'motuales & commendatice.	clxxix.
Voleat de amici absentia.	clxxx.
Beates refert de p'motione & reddit certiozem de munere & literis non presen-	clxxxj.
tatis.	clxxxij.
Beatulas de scripto f'mone etrusco & pollicet p'movere ipm.	clxxxij.
Novitates & locos scribit.	clxxxij.
Acceptat antonium luscum dono mittendum.	clxxxij.
De transitu impatoris in italiam.	clxxxv.
Excusat ducem mediolanum non vocatum ad congregationem p concilio de-	clxxxvj.
cernendo.	clxxxvj.
Suadet regi hungarie pacem.	clxxxvij.
Consolat principem infirmum.	clxxxvij.
Horat ad pacem hungarie.	clxxxvij.
Horat ad rescribendum.	clxxxvij.
De utilitate lrae.	clxxxvij.
Laudat Fridencum cesarem.	clxxxvij.
Perit rescribere lrae.	clxxxvij.
Excusat se q non scribit.	clxxxvij.
Excusatoria tacturnitatis.	clxxxvij.
Commendat eam frisingen.ecclesie.	clxxxvij.
Offert opas suas in causa frisingen.ecclesie.	clxxxvij.
Commemorat opas & ytalas novitates.	clxxxvij.
Horat ad responsum rescribendum.	clxxxvij.
Dat gras p osiliariatu.	clxxxvij.
Refert quo ab imis ad altiora conscendit.	clxxxvij.
Enee Scien.tituli sancte sabine cardinalis epistole. Refert grates de pmo-	clxxxvij.
tionem ad cardinalatum.	clxxxvij.
De eodem.	clxxxvij.
De eodem.	clxxxvij.
Promotionem suam amico notificat.	clxxxvij.
De eodem. & se totum offert gratitudinis loco.	clxxxvij.
De eodem formale exemplum.	clxxxvij.
Auxilio amici sperat onus impositum ferre pgruius.	clxxxvij.
Promotionem suam notificat amico singulari.	clxxxvij.
De eodem & reuocat amicum ad curiam sibi sedem pgruam.	clxxxvij.
Promotionem suam notificat amico.	clxxxvij.
Novitates.	clxxxvij.
Refert grates & agere spondet se indignum.	clxxxvij.
Indignu officij se agnosces exorat deo p vita q tante dignitati par sit.	clxxxvij.
Amicitiam no abstulit dignitas adepta si aucta offans est.	clxxxvij.
De eodem. & seruatum locum p aduentu suo pollicet.	clxxxvij.
Offert se p'motorem quantum possit.	clxxxvij.
Confidit in deo qui dignitatem dedit in sufficientis vires tribuat.	clxxxvij.
Libet vltiori p'motionem q mauult paup amari q viues odiri.	clxxxvij.
Novitates de terremoto cometa & tburas.	clxxxvij.
Pollicet se p'motorem in requisitis.	clxxxvij.
Promotionem suam notificat.	clxxxvij.
Congratulaf p'motioni.	clxxxvij.
De eodem notabiliter optat salutem plurimam.	clxxxvij.

De promotionem suam notificat.	ccxv.
Se offert vlti tanq̃ frater.	ccxvj.
Refert grates p̃gratulatori suo.	ccxvij.
De p̃solatione sup̃ morte amici.	ccxviij.
Congratulatio sup̃ p̃motione amici.	ccxix.
Suadet fedus inire cum summo pontifice.	ccxx.
De eodem ⁊ debita reposcit exolui.	ccxxi.
De eodem ⁊ credita reposcit.	ccxxij.
De eodem ⁊ petit r̃sum.	ccxxiij.
Congratulat̃ p̃moto optans salutem plurimam p̃suis de patrociniis ⁊ se suaz	ccxxiij.
offert vlti p̃ arbitrio.	ccxxv.
Denunciat̃ p̃motio vtrozq̃ amici.	ccxxvj.
Dolicef̃ diligentiam sup̃ p̃mendatis.	ccxxvij.
Grates refert de p̃gratulatione p̃motionis sue.	ccxxvij.
Petit claustrales p̃ se deum exorare vt collato bono vi uigie	
p̃esse possit.	ccxxviij.
Expedire dicit̃ oratorem habere apud sanctissimum. ⁊ in carceratum	
emancipare.	ccxxix.
Notificat suam p̃motionem ⁊ se offert ad beneplacita	
obsequiosum.	ccxl.
Consiliat̃ amico quomodo consequatur notabile commendatum	
non austerij.	ccxli.
Refert grates de ro p̃ procuratorem suum de charitatiuo subsidio ⁊ p̃cipit satage	
re vt detentus emancipet̃.	ccxli.
Gratanter suscipit carmen de eius p̃conijs p̃positum.	ccxliij.
Amicitiam suam notificat ⁊ se commendari exorat	
p̃ncipi.	ccxliij.
Congratulat̃ p̃moto ex virtutibus enarratis e merito.	ccxlv.
De eodem.	ccxlvj.
In iuste damnatum excusat.	ccxlvij.
Demandat̃ procuratori vt legatum summi pontificis p̃uissum recipiat ⁊ audace	
illi assistat.	ccxlvij.
Scribit ne taciturnitas affectionem diminuat.	ccxlix.
Mouitates refert ⁊ d̃re egisse cum captiuo reprehendit.	cd.
Commendatoria cum clausula credentie.	cdj.
Decima ⁊ indulgentia p̃dicat̃ contra t̃urcos.	cdij.
Se offert p̃motorem.	cdiij.
Se gratum refert obsequia prestare.	cdiij.
Horat̃ bono christianitatis p̃ulere ⁊ impatorem ad id inducere.	cdv.
Cupit scire quomodo valeat.	cdvj.
De promotionem suam notificat ⁊ se p̃mendatum haberi exorat.	cdvij.
Dolicef̃ gratitudinem p̃motionis sue.	cdviij.
Horat̃ vt rex bohemi grates referat pape ⁊ cardinalibus	
de sua p̃motione.	cdix.
Postulatur pragensis ecclesie sponsus.	cdx.
Spondet facile obtinere quod prestare potest.	cdxi.
Litere credentiarum.	cdxij.
Congratulat̃ p̃motioni sue in cardinalem.	cdxij.
Constantiam sue amicitie refert.	cdxiiij.
Gratissimus est de amicitia regis adepti.	cdxv.
De morte comitis cilie ⁊ p̃sagio cometes.	cdxvj.
Desit regi neopolitano commendari.	cdxvij.

Reprehendit consolari nolentem super morte filij.	cdxviij.
Refert grates congratulatorij p'motionis sue.	cdxix.
Laudat industriam viri z nouitates rescribit.	cdxx.
Refert summum pontificem bene valere.	cdxxi.
Suadet regem bohemic postulare vt cancellarius suus ecclesie pragen.	cdxxii.
preficiatur.	cdxxiii.
Admonet commissaria diligenter erequi.	cdxxiiii.
Offert operam suam quoad potest.	cdxxv.
Petit cesarem induci ad bellum contra thurcos.	cdxxvi.
Novitates ytalie scribit.	cdxxvii.
Informat amicum de gestis in rebus suis.	cdxxviii.
Preconia regis aragonum enumerat.	cdxxix.
Refert matrum de thurcorum feritate.	cdxxx.
Refert noua regi scripsisse.	cdxxxi.
Equo animo fert fortune ludum.	cdxxxii.
Novitates ytalie.	cdxxxiii.
Pollucetur rogato operam bare.	cdxxxiiii.
Refert bella ytalie.	cdxxxv.
Commendat nuncijs pape captiuos redimendos.	cdxxxvi.
De eodem.	cdxxxvii.
De eodem z consolatur sup morte amici.	cdxxxviii.
Petit ad possessionem episcopatus varinien. p procuratores suos induci pleris	cdxxxix.
q captans beniuolentiam regis.	cdxl.
Recommendat illis ecclesie Ratispanen. puentus. z eum qui electus	cdxli.
succubuit.	cdxlii.
De eodem.	cdxliii.
Grates refert de p'motione z efflagitat iterum p'moueri annectit etiam noui	cdxliv.
tates vrbis.	cdxlv.
De eodem.	cdxlvi.
Horat vice sua p'motiones principum ad regem polonie impetrare.	cdxlvii.
Petit patrocinari vt p'motio regis impetret.	cdxlviii.
Horat p'cordie impatoris z regis hungarie intendere.	cdxlvix.
Petit auxilio esse vt p'motiones impetrent.	cdcl.
Pollucet pecunias pcedere p redimendis literis.	cdcli.
Significat concordiam factam z exorat auxilio esse p possessione ecclesie asse	cdclii.
quenda.	cdcliii.
Credentiarum litere.	cdcliv.
Commendatores litere.	cdclv.
Contra negantes auctoritatem summi pontificis a christo instituta esse.	cdclvi.
Preconizat scripta alterius.	cdclvii.
Exhumilitate se indignum cardinalatu p'fert.	cdclviii.
Sponder commendato p'ficere z sibi p'desse.	cdclix.
Prologus in epistolam Iohannis Chrysostomi.	cdclx.
Epistola Iohannis Chrysostomi in exilio constituti.	cdclxi.
Preconizat scripture ornatum.	cdclxii.
Refert nouitates ytalie.	cdclxiii.
Refert grates de rescriptis materiam scribendi querens.	cdclxiv.
Conquerit de odio imperialis cancellarij z petit p'motiones per cancellarium	cdclxv.
austrie committi.	cdclxvi.
Excusatoria q preposituram non impetraverit.	cdclxvii.
Arguit de negligentia.	cdclxviii.
Horat in rebus suis non ita negligentem agere.	cdclxix.

Conquerit p'motiones suas a cancellario neglectas. cccxiiij.
 Et si se tanta laude indigium sciat mauult laude q̃ vitupio transgredi. cccxv.
 Conquerit lr̃as p'motoziales p cancellarium neglectas. cccxvi.
 Proposituram amico impetravit. cccxvii.
 Excusat quare non scripserat. cccxviii.
 Consultat p̃rentibus grauamina vrbis s̃ alamanos. cccxix.
 Petit se celiari p'mendatum fieri ob neglectas lr̃as p'motoziales. cccxx.
 Denegatam dispensatōz vt in sacris p̃stitutus nubat significat. cccxxi.
 Committit diligentiam sui p̃fecti? z indulgentias impetravit. cccxxii.
 Notificat animum de se sentientium. cccxxiii.
 Excitat ad satagendum tpe p̃gruo z instanti. cccxxiiii.
 hortat vt rex fideis pueret bis q̃s longa ex experientia nouit. cccxxv.
 De eodem z petit regis nuptias esse faustas. cccxxvi.
 Comminat se foueri in causa varinien. ep̃at? cccxxvii.
 Petit creditum sibi restitui. cccxxviii.
 Creditum repetit vt fidei iussoria liberet. cccxxix.
 Congaudet redempto ex vinculis z se totum pollicet. cccxxx.
 Pollicet p'motionem. cccxxxi.
 Excusat se de gestis s̃ varadien. cccxxxii.
 Compatit merenti sup morte amici. cccxxxiii.
 Dispensationē sup bigamia obtinere non potuit. cccxxxiiii.
 Pollicet germanice nationi p̃ficere non nocere. cccxxxv.
 Magnificat genia ex amore mittēt? z mallet facto q̃s ṽbis g̃t? eē. cccxxxvi.
 Excusat se. q̃ s̃ p'mendatum suam p̃tulit iusticia exigente. cccxxxvii.
 De morte diui Ladislai regis. cccxxxviii.
 hortat circa plura de diligentia z cura. cccxxxix.
 Admonet p'motionem regis sponi exigere ad regem polonie vt ep̃atum vari-
 nien. p̃sequat. cccxl.
 Indignatur papa ep̃o berbipolc̃i. p̃ter pecunias sublatam z besler iniurita-
 tum. cccxli.
 Litere credentiar. cccxlii.
 Laudat diligentiam legati z mandat p̃cordiam inter imp̃atorem z regem bun-
 garie coronati. cccxliii.
 Deliberatione habita pollicet r̃ndere. cccxliv.
 hortat notabilib? r̃onib? ad p̃cordiam cum imp̃atore z excusat se de rumorib?
 aggrauatōis germanice nationis. cccxlv.
 Consultat meliorem esse pacem certam q̃ desperatam victoriam. cccxlvi.
 Petit adiuuari ad p̃secutionem ep̃at? varinien. cccxlvii.
 Emittunt plura apostolica scripta s̃ murmurantes de grauamine nationis ger-
 manice. cccxlviij.
 hortat ad excusationem grauaminis germanice nationis. cccxlix.
 hortat audire suo nomine loquentem. ccccl.
 Excusatoria grauaminis germanice nationis. ccccli.
 Murmur grauaminis germanice nationis refert z rationibus notabilibus
 e ieruaf. ccccli.
 Destinat legatus apostolicus ad nuptias ladislai regis. cccclij.
 hortat legatum q̃celeriter nuptias regis adire. ccccliii.
 Scribit se bene valere nec supfluis curis augi velle. cccclvi.
 Negat se altiozem gradū ambire z collaudat poetice metrificantē. cccclvij.
 Messus ex morte amici p̃solat bis medijs. cccclviij.
 Mortem amici trunclat. cccclviij.
 Pollicet opas suas amico z p̃cordat? ecclie minime derogare. cccclix.

Pollicet amice sciungentos florentios. p. ad te aut ingressu religionis. eccdx.
Refert mortem amica z se commendari orat. eccdxij.
Concordantia eccdie p. mittit opam dare ne violent. eccdxij.
Excusat se p. concordia ecclesie fecisse. eccdxij.
Captata benivolentia petit amicum suo nomine audire. eccdxv.
Sustinet de mente sua apud principem crequenda. eccdxvj.
De pallatio buden. z aliqd p. basil. en. palium. eccdxvij.
Commendat cam suaz z ipondit opas suas in recipiolum. eccdxvij.
Excusatio precum non erauditaz. eccdxij.
Annuit pab. z petit se excusare de grauamine germanice natdis. eccdx.
Frustra conat impetrare vt cler. p. annuat se sci. p. p. firmat de studij vniuersa eccdx.
Quem embuat z auisat de cetero p. gregato. eccdxij.
Pent p. captiuo vt b. facta cu mal. face. p. satia libez emittant. eccdxij.
Caprat benivolentiam. z offert p. mendatu nepotem suum. eccdxij.
Refert noua ytalie z vbius romane. eccdxij.
Commendat ora singulorum amicos. eccdxij.
Excusul de liberatione epi varadien. cui. nomine regi scripsit z ab aplico scri. eccdxij.
bi impetrat. eccdxij.
Familiaris vt bene valeat. eccdxij.
Consolatoria sup. morte filij. eccdxij.
Post regum maiestatem recommendatum refert grates de epi varadien. eman. eccdxij.
apatione. eccdxij.
Caprat benivolentiam z capellatum suum p. mendatum facit. eccdxij.
Mere familiaris. eccdxij.
Refert noua ytalie z se quantulus sit in toto pollicet. eccdxij.
Excusatio p. murmur grauamius germanice natdis. eccdxij.
Congratulaz epi varadien. e vinculis emancipato. eccdxij.
Excusatio de grauamine nationi germanice illate z p. pacem cum ladisao iure z p. thurcos gladiu vibzare. eccdxij.
Excusat rone se pces non posse eraudire. eccdxij.
Cerno z reddit amicu et honorib. collatis si largu p. p. cedi ee aim. eccdxij.
Ridet francoz reg sup. materia epatus tornacoi. eccdxij.
Ala cundam in eadem causa. eccdxij.
Vocat burgundie ducem oratoz. p. principum. Alie votium p. bere auditum de passagio z thurcos conantes. eccdxij.
Vocat z thurcum agere bellum. z refert quanto auxilio potentissime birlm ob tinere z cum regem terre sancte p. situiere. eccdxij.
Assertio p. missioz. z declarat ligam ouenialium principum p. thurcu. eccdxij.
Assertio p. dictioz. eccdxij.
Oratio legatoz orientalium p. principum ad ducem burgundie ad bellum p. thur cum p. regandum. eccdxij.
Conat ducem burgundie instigare p. palatinum reni z epi moguntinum p. p. rium principum captiuitatem. eccdxij.
Vocat ducem burgundie vt voto z p. missis satisfaciatur z secum bello interit p. thurcos. eccdxij.
Ridet excusationi z iniis palatini. eccdxij.
Motificat panisensibus se papam electum z precat p. se orare vt bigne submi nistret. eccdxij.
Vocat p. sonaliter p. gregationi montuane interesse. aut legitimo impedimento oratores cum pleno mandato illac mittere. eccdxij.
Responsio regis francie. eccdxij.

Collaudat de collisione pragmatice constitutionis et hortatur contra thurcum
 bellum inire. ccccj.
 Responsio ludowici regis francie. ccccj.
 Dat privilegia transeuntibus per terras et dominia principum, ut sint liberi a gra-
 uaminibus. ccccij.
 Copia cuiusdam brevis ad eundem. ccccij.
 Breue ad episcopum vintemiliensem gubernatorem Derusij quemadmodum exi-
 gat streperam ab illis. ccccj.
 Responsio ducis mediolani et pollicetur in propria persona per thurcum ire. ccccj.
 Hortatur rationibus ne prohibeat virum ire per thurcos. ccccij.
 Mandat electum episcopum assumere et nullis aduersis pertrahere. ccccij.
 Denitet olim proposuisse tractatum de duobus se amantibus. ccccij.
 Refert thurco fidei nostre veritatem et colligit errores machometi atque sectam
 suam. ccccj.
 Oratio patris pape in conuentu mantuano edito. ccccj.
 Bulla de perfectione in thurcos et de prerogatiuis eiusdem passagij. ccccij.
 Oratio Enee ad Calixtum papam offerendo impatoris obedientiam. ccccij.
 Oratio Enee coram sanctissimo et senatu cardinalium impatore coronato patre
 et eius nomine ad passagium inducendum. ccccij.
 Excommunicat et denunciat Gregorius heymburg. ccccij.
 Absoluit wratislauiensem et nasslauiensem a iuramento homagij Georgio bodyebzat
 regni bohemie nomine prestito. ccccij.
 Refert grates de munere oblato et poemata preconizat. Confert et de wladislaw quo
 iure regnum hungarie occupauit wladislaw rex regni heredem. ccccij.
 Mittit lras summo pontifici presentandas. ccccij.
 Significat bohemos rokezanam petere in archiepiscopum. ccccij.
 Determinat pergruum tempus veniendi adiuetam in noua ciuitate celebrandam atque
 refert post nouitates yralie obstacula ne per thurcum congregati perducant. ccccij.
 Corrigit dyalogum perfectum in quibusdam punctis. ccccij.
 Excusat se quod paulum vergerium aliter misit quam prius statuisset. ccccij.
 Non vult in orthograuia se quendam sequi. ccccij.
 Cur casus sit pedagogus Ladislaw regis. ccccij.
 De balneo naturali dominorum de baden quod voluptuosum sit. ccccij.
 De perditione Hieronimi heretici in palio Constantien. ccccij.
 De crudeli amoris eritu Bwalgardi et Sigismunde Tancredi solermitanorum pri-
 cipis filie. ccccij.
 Vindicta illate violentie quam de se extorsit lucretia romana speculum pud-
 icie. ccccij.
 Commendat fratres minores de obseruantia. ccccij.
 Repbendit scribentem insolito latino. ccccij.
 Tractatulus de educatione liberorum per Eneam filium editus ad Ladislaw
 nobilissimum hungarie et bohemie regem. ccccij.
 Refert grates promotori singularis amici. ccccij.
 Conclusio epistolarum metrico carmine de laudibus beate Marie virginis Ihesu
 christi gerule. ccccij.

De conizatione Eneae filij poete laureati.

Omnibus et singulis humanitatis studio deditis, sequētesq; ep̄las inspe-
cturis nicolaus de vule sacri lateranensis palacij auleq; imperialis con-
sistorij comes. S. p. vi. Eneas filius de senis ex nobili sanguine cretus
oratoriq; ac poetice scientie admodum doctus. In concilio basilienſi cuidam
predato seruiuit pauper. Ibiq; dñs Caspar schlick diui friderici tercij protücro-
maroz regis: ac austrie et ducis: cancellarius. vir omniū humanissimus et sin-
gulari prudentia pollens: bunc eneam in scribam et secretariū romane cancella-
rie condudit. Rerq; illū ob eius scientiā et doctrinā excellentes: statim in poetaz
laureatum creauit. Qui exinde cancellarie annis cōpluribus nō sine labore ma-
ximo inscriuens: diuersas litteras et missiuas bināde ad principes: platos: ma-
gnates: amicos et fautores suos latine arauit: adeo comptas ornatas et elegan-
tes: vt magnā inde laudem consequeret. Demuz ito post multos habitos labo-
res: opera et adiumento regis predicti. Episcopatum tergestinensē nactus est
et ex eo loco in episcopum senensis ecclesie postulat. unde per Nicolaum pa-
pam quintū ad fastigiū cardinalatus est assumptus. Ac deinde statim post defun-
cto nicolao in summū pontificē canonicē electus. et Pius secundus appellatus.
Ita q; hic homo pauper breui tempore in ditissimū: et scriba modice reputatio-
nis in omniū dignissimū virum et in caput vniuersalis ecclesie propece creuit.
Huius ego epistolas quas ipse (vt supra dixi) bināde ad principes ac suos
amicos et fautores obſignauit. in vnū collegi et impictum in fideliter ordinavi.
Et potius illas q; alioz oratoz epistolas: quia et si eorundē vt Tullij Petrarche:
Leo. ardi aretini: Guarini: Poggi: Guilelmi: Casperini: ceterozq; epistole: de-
gantes com̄pte et ornate existant. De tamen epistole Eneae in fili dantate et la-
tini familiaritate vident antecellere. Quare illas vtri amplectendas et homini-
bus huius artis studiosis cōmunicandas fore: vt ipsi bis insudantes: ex carun-
dem frequenti lectione habitū in seipsis: huiusmodi latinitatis et ornatus adipi-
sci queāt vt vestigia Eneae imitari. Attento qđ Seneca dicit. Certis ingenijs in-
morari oportet si velis aliquid trahere quod fideliter sedeat. Si igit quis filius
huius hominis clarissimi imitatur: credo bunc citius euadere in virum ornatus
fili sciam q; si quibusuis alioz ingenijs immoraretur aut sese traderet ducen-
tium. Elate.

Epistola prima.
Congratula amico de prosperitate successus.

Iulianus cardinalis sancti
angelus apostolice sedis legatus. Doctissimo viro co-
ruino Ence filio de senis amico charissimo regis ro-
mano: secretano. Salutē dicit. Amantissime enea
gaudeo te esse apud serenissimum dominum regem
in loco honorabili et digno. Licet (ut animi mei
affectu fatear) nādere esse in italia in loco etiā tua
virtute digno. Congratulo: cancellarie impiali que
talem virū sortita est: cuius ingenio nō parū flore-
bit. Jam locus ille latinā redolebit facundia. Ego
te prope dēum videbo et amplexabor: simulq; redar-
tua quāvissi me sub cōdatione salutarī. Si scires quantū te semper dilexi et diligor:
quāvissi tua affiaor virtutibz: pfecto misisses cōditionē illam. Et cū p officium
cui pices ad me comode venire nō poteras: scripsisses saltem more tuo lras sua-
rissimas. Sed ignosco modestie tue: et quicquid facis ipse mecum in meliore accipio
partem. Sed deinceps velim te mecum cōfidentius agere: et nō obliuisci eius: que
inter nos semper fuit beneuolentie atq; amicitie. Familiare hunc meū ut celeriter
expediat. adiua. Cupio pmaxime morē et apud cesarē ut aliquid p quiete huius
regni possim efficere quo meli⁹ faciliusq; expeditio militaris contra turbos fidei
carbolice seuissimos hostes uisitata parari possit. Ad hec cuius duo sanctissima
opa iuxta legationis aplice mibi iniūcte officiū: tot⁹ anbelo ac serueo quē admo-
dū in rebus bobemias olim me seruare cōspexisti. Vale.

Ille comes impatoris recōlatus est.

Epistola. ij.

Ence filius. S. p. d. Reuerēdissimo in xpo patri dño Juliano cardina-
li sancti angelus apostolice sedis legato. Nō cogit me necessitas: sed amor
scribere. Triaq; vestris quas et bucia ad me designastis p magnificum
cancellariū satis factū est. Illibet enī ex me ille petebat nisi ut creandū cuiusdā
palatini comitis pmoerē. In hoc quid factū sit: et qd nō ex cancellariū cognosce-
tis. Ego illud adqao fecisse mibi verba sup hac re nicolaū castellanū cū bac tras-
uer: meq; id respondisse quod nūc secutus est. Sic principes sunt fere oēs: cum
opinionē aliquā inductunt: magna opus est arte ut sniam mutent. Persuasum
est regi inutilem esse hanc comitū creationē. Nec omnino errat. Quis enī nō
vituperaret vsq; ad mercatores sordidasq; artes: hoc decus egregiū descendisse.
Rex tamē dum prohibere vult quod fieri non debet: id etiā verat quod fuerat
faciendū. Seruādus est in oibus rebus modas: et quā pbi ponunt mediocritas
quedā tenēda. Sed hoc magnis autoribz psuaderi debet. Mibi nō plus fidei est
q; pecunie. Idq; colero patienter: quādo et me maiores eodē haberi mō tracta-
riq; video. Sed de his finē facio: nedū loqui ppono videar oblocutus. Nouita-
tes quoq; vix velle sunt que p me scribi debeant: si qd erat cancellariū poccupā-
uit. Unū tū quod ille pērit et me notū habebitis. Comes est ille q diu et vien-
ne et hic fuit: petita errator: venia: gratiam regis meruit. omninoq; in cōcordias
redq;: Nec aliquid regia maiestas ex eo voluit: quod nō ex integro reportauerit
Senior comes nūc in greciā venire debet regis se psternere et omnia filiū facta
cōprobare. Debebat reticētiū illuc proficisci: s plures cū occupationes detinue-
re. Hunc scio: si vera sunt que ipsius ab ore cadunt: siturum ipsū ante septēdū:
quia reuertī cū viennā ad res bobemicas infra mensem oportet. De cancellariū

mutatis galliisq; variatis nihil scribam. q; et alijs confluere ad vos noua non ambigo. Deus nobis vnionem concedat qualiscūq; ea fuerit tandem: quoniam si a deo erit: mala esse non poterit. Ex italia miro: nullam insignes p; hos dies nouitatem missam. Frisingen. ep̃s qui vester amicus non vulgaris fuit: p;ter op̃natū omnium vita excessit. Rex successorē optat germanū esse dñi cancellarij. Res in capitulo et apud eugenū et apud p̃ciliū p; diuersos ventilat. nec certū adhuc nec verisimile habeo quis debeat voto potiri. Ego desiderijs meis omnibus germano cancellarij maxime faueo. Det deus illi vt secunda sint vniuersa. Valete optime diuq; cōmendatū habete.

Imparator platos suos reuocauit ex exilio basilien. p̃p̃ Epistola. iij
 sedus eugenij pape cū rege aragonū et duce mediolanen.

Gregas filius poeta. S. p. d. Reuerēdissimo in xp̃o patri et hō iuliano carissimam sancti angeli. Non opus est reuerēdissime pater et dñe mi colēdissime multis in p̃senciariū agere: quia quod alijs litteris eutrusco sermone: et mihi iam obliuato scriptis optauerā: diligenti opera p; vestrā reuerendam paternitatē curatū est: sicut et maiestati regie et dñi cancellario: Tum p; vos: tuq; per serenissimū dñm regem polonie scriptum vidī. Solū aliqua satū digna re reuerēdissime paternitati modo referam. Scio nāq; q; apud hungaros nō quē admodū apud vos italice nouitates sciunt: et tamen naturale est de patria velle p̃crebro sentire. Nec enī aut alpes iulic: aut danubi? sicut arbitror amorē patrie et vestro pectore ademerūt. Sed puto idem cōtingere vestre reuerēdissime paternitati qd̃ mihi: quia quāto longi? a paternis recedo lanib?: quātoq; diuti? suauissimo ausonie celo puor: tantomagis desidero naturale solū vidē. ibiq; vinē et mori. Scribā igit pauca de patria nra et magna et vera: si vera sunt: que magni viri ad cesarem nū deducūt noticiā. Prīmū est bononiā more suo q; sup mercurio fundata est motū scasse. Franciscūq; picaninū in vinculis cōicasse. Antea q; soror illi? ianua et sub eodē astro p̃structa: et bonā vulgosiū duce suū de tribunali in carcerē traxerat ei q; rapbael ad vñū suffecerat. Sed dec paululū antiq̃ora sūt. Credo recentiora cupitis nosse: nec ista desunt: vberē semp maternā nouitatis h; italia. Eugeniū scire eē nō ignorat. Hecū rege aragonū et duce mediolan: ac nicolao picanino: et cū tota factione illa sedus p̃cussit. Cui? rei vigo: reuocatur? est rex suoz ex basilien cōcilio platos. Calēge vt in eugēiana curia suis dignitatib? potiānt: quis antea gallica minati fuerūt: vltē? senō p̃staturos ob edictā eugenio: nisi is ap̃to bello regē illū impeteret. Veneti q; florentini. Panuēses et bononiēses nouā inter se p̃federationē fecerūt. Hāq; florentinoz et venetoz copie bononiā ingressē sunt. Nec spes ē illā posse p; picaninū recupari: tamen adhuc eius noie arx defendat. Marchio ferrariēsis: qm̃ filiā regis aragonū desponsatā habet: armigeros venetoz p; suū territorij trāsire p̃hibuit q; res eū suspectus valde reddidit. Illi autē nauigio rauēnā applicuerūt atq; illinc in emiliā p̃fecti sūt bononiāq; ingressi. Circa quā soli aloyis? de verme et dñs fauētie castrametabatur. S; fauentin? iā ad suā tutādā reuersus ē ne se absente p; florentinos q; agros fauentinos populabant expugnari ṽs posset. Nicola? picanin? circa castenellā et comes fr̃acis? circa sc̃m seuerinū castra tenet: qñ sortiti puincias exuastādas ea q; lex sit vt iste vnā ille aliā erbauiat puincā. Et sic misera funditus italia lacera? que vnica solū causa facit vt exiliū quod mihi ad tempus delegeram breue diutius p̃trabam: qm̃ minus grauis sunt aliquāculū que audiunt q; que vident mala. Nec scripsine scriberet nihil vestris humanissimis litteris puocatus. Nō vt exandementē vestrā p̃turbem: que in viro sapiente et quiescentia est: sed vt mihi poti? leuamē aucupari narrando possem. Valeat optime vestra reuerēda paternitas meq; vt facit seruoꝝ suoꝝ in numero sp̃ habeat.

Q;as studere suadet q; maxie decorat.

Epistola. iij.

Ergo fili? potest. Nepoti suo antonio salutē. Retulit mibi nāces' pat-
 tu' te dū puer ad bucos miro l'arū amore fuisse incensus postq' nō ex-
 cepcis excessisti nēminē ēē q' tibi ampli' ut studeas queat p'suadere que-
 res nō mira tū imbrē sup' p'eda fuit. Ceteri cū puericiā sūt & stulticiā deponūt: vi-
 rilē togā & p'udentiā inducēs. Tu s' sapiēs puer: stultus vir cupis videri. Et bar-
 bam q' vmbra culū v'utis recipis. Dolco certe tui cā: nec qd de te factū sit scio.
 Subet cicero ut quilibet in adolescētia viā eligat & gen' vite honestū quo vti de-
 beat. Idēbercules facit autē. Nā cū p' quietē duc sibi mulieres supra humanāz
 forma venuste apparerēt: & altera sibi voluptatē laborē altera p'mitteret hāc se-
 curus est scēs q' post laborē p'miū certaminis dat. Nec coronat' ut inq' aptis)
 nisi q' legitime certauerit. Tu s' ut audio vagari vis sp' nec aliqd gen' vite saltē
 honestū aplecti studeas. Et s' q' puer amasti iā vir odio hēs. pudet me tui cā. Me-
 scio em qd ēē possis absq' l'ris. nisi alin' v'ipes. Quid em hō ē absq' doctrinā quātū
 vis diues quātū vis potēs. Quid int' boiēz illatū & marmoreā statū infest. Nō
 dū n' d'et nō ipato: alicui' p'q' d' l'z ignar'. Quidem' n' si sceli p'napes: qm' rudes
 sūt: & nō l'atū s' marm' quodā mō i'frātes finonē: quātō despectui sūt: quō
 nō p'gunt: quō vitupant' q' s'is eoz obediētiā in subdit' habet: nō amor s' metus
 id facit. Qui ut cicero ait. Nō est diuturnū m'g' officiū. Et vbi metus abest mor-
 tel' erunt. Interdū cū i' nec dant'. Quid s' tu in l'udia despicis l'arū: q' paup-
 es: i' i' p' magnā v'utē euadere in v'itū dārū nō potēs. Quid facis obsecro: qd
 speras. Res ne sp' inuētū florē tibi durare: ar' nescis: q' tāq' flos agri iuuentus
 est: h' manē nec: v'sp' ē v' ar'eat. Nihil est v'dea' t'p' emibil' qd magis fugiat: vo-
 lac sp' irremediabile t'p'. Tu tibi pulcr' vidēis: dū etas robusta: dū iuētus flo-
 da viret. Nō cogitas in l'are senectutē: nō vides q' dies q'libet aliqd detrahāt for-
 me tue. Aliq' forsitan formosa puella tuo capta nitore. te cepit: teq' q' catenis li-
 gatiū retinet. Tu cū deliciis seq'ns. beatū q' te putas dū in amplex' venis illi: s'z
 lōge deceptus es. Nā dūz formā istius mirans formosiorē desenis adolescētem
 Nō em lucifer aut vespertus tā pulcr' ē: q' sapiētia que studijs acq'rit l'arū: vñ: &
 dicere plato solebat. q' si videri cū forma posset: mirabiles sui amores excitaret.
 Tu n' bec oia desenuisti: ut tu' genitor dicit' i'ricitet' ut opinor i' impet' iuētutē
 Sed cogita mi antoni: q' nō semp iuuenes sumus. Redi obsecro in viā & tēp'm
 v'edica. Lūque inepnas iuētutis: & virū te esse inem ēto. Oia bec p'teritū quib'
 modo letaris: etas: valitudo: forma: delicia: voluptates. Sola nos sūsmel rece-
 pra fuerit. v'sq' ad mortē sapiētia comitat': & post mortē vitā aliā beatissimā p'bet
 Nanciat' rogo mi antoni: ut oib' reb' aly post tergū positis adipisci studeas
 qd tūc demū facies: s' philosophiē de veris opam & qd assidua lectione p'diceris
 in opus deducere. Ad quā rē iāz tempus est ut te acangas: nec cū hodie possis
 bene viuere: etas d'cas incipiam. Vale.

Agricultura laudat.

Epistola.v.

Ergo filius. S. p. d. Iohanni ptholomeo patruo suo. Elegisti ut audio
 senectuti tue cōuenientissimā vitā. Optulis quidem rigandis & rē rustice
 studeas. Res est te digna & senio tuo dulce hoc ociū est: honestū negociū
 modesta voluptas. Tam nō armis aptus es: grauis galea ēē: molesta lorica. In
 tolerabileq' scutū. Rursus qz in rerū civilū versari fluctib'. Carere somno: cibū
 nō sumere in t'p' mōzifera res ē senib'. At rusticatio vitā quietā: liberā: honestā
 & frugalit' cōueniēte p'bet. Nec tu prim' ex sapiētib' viris. In hoc viuēdi gen'
 ex rebus publicis cōuolasti. Nulla voluptas maior fuit bozatio q' rure sese reci-
 pere: quo cū venisset: vit' illinc poterat octauianū cesariē. & totius mūdi dominū
 iussibus euocari. Cū s' in v'be foret. miro desidēno ruris assidue tenebat: binc
 ad inuocātē scribens. Q'rus inquit quādo ego te aspiciā. Perlege epistolas se-
 noce quid illic magis q' agro: cultus collaudat'. Plātauit ille platanos sua ma-
 b in

nu piscinas fodit: aquas deduxit nullibi libenti? q̄ in agris erat. Quid in carbo-
 ne maiore dicere scribit: q̄s vtilitates ex agricultura capi oñdit q̄ vbernimos q̄
 suos: quātā illic voluptatē p̄sistere quātā mentē q̄erē: quātā curarū remissionem
 quātā nālē oblectationē. Hoc gen? vite solū nature boim vsuiq; p̄cipue ē accō-
 modatū: qd̄ oia ad victū cultūq; nrm spectātia nobis sup̄editat. Sapis eq̄des
 q̄ hāc vitā delegeris a tēpestatib? ciuilib? infamie remotissimā: binc potes tāq; ex
 altissime speculo nos curialib? negocijs implicatos q̄ naufragates despicē b po-
 tes tibi soli vacare: te colē te frui. Diodecian? cui orbis parabat: repositis impij
 fastib? in villa salone agriculture studijs sese tradidit. Fecisset idē augustus vt q̄
 dā scribit. nisi timuisset insidias. Cirus p̄sarū rer glāri plimū solebat: cū veniētib?
 ad se ortū oñderet suis manib? p̄fertū r arbores i ordiūc positas. Sine morta-
 liū tñ exēpla seq̄mur. De? ip̄e cū boies pumo creasset: vbi nā illū posuit: nisi i ordi-
 deliciarū. Et illū cū illinc expulit. quo nā obsecro nisi in agros misit. Facis ergo
 mi robānes qd̄ te docet: qd̄ r ego si potero aliqñ faciā. Nā regentē rure boies cō-
 mēso. Curā laudo rerū rusticarū cōserēdi plantandiq; solertiā p̄bo: Non eo tñ
 vt labor leuis sit: q̄ corp? nō atterat: s̄ exercitio quodā corroboret. Ibi modeste
 viues: integritatē vite seruabis. Nō ibi curiositas sup̄uacua r angia te tenebit so-
 licitudo: vt q̄qd̄ vbiq; gerat p̄noscas: nō tibi sonū adimē poterit cure: inuidie:
 pestilentia: r edaci carebis liuore. Nulli fraudi locus erit. Nulli scelēti officine
 parebit accessus. S; vultus securitas: q̄es trāquilla: oia frugivita officio plena
 vrbis bonoib? atq; diuitijs omnib? anteferēda te habebit. Sequere em̄ vt ce-
 pisti: r agrū simul r templum ita excoltū redde: vt cū egredi e vita oporteat: ad oz-
 res illos p̄uenias: q̄b? nec pluuia nocet nec estus. Vale.

Epistola. vi.

Conuersationē suā notificat.
Quap̄ nouariēsis. S. p. v. Enee siluio poete p̄ceptorū suo. Nihil lris meis
 p̄terq; singulare q̄ndā dilectionē quā i te b̄eo significare studco. Intelle-
 xisti tñ p̄fecto vt opinor iā dudū me tibi illā b̄re factū nullo effectu idica-
 rim. S; qd̄ res mea atq; p̄ditio vsq; b̄acin diē effici passā fuit: vt effectu ip̄o volū-
 tatē meā patefacere: solū b̄ mibi de te p̄missus fuit: vt ad te nūq; irez q̄n doctior
 abire. Idcirco te accedē sepi? sumope conabar: r id mibi op̄epā fuit: tu oq; frui
 p̄silio vsq; oblectar? suz r me? vt ita dixerim i te m̄gro versificārē p̄nto. Nec qd̄
 recessus tuū vidē facile fuit: q̄ tā r p̄silio r re ip̄a p̄deras: nēpe vt p̄ns mētis mee
 suauitū eras absens tristitia ip̄i? fact? es: atq; vt comici nri b̄bis fruarbaud vez ē
 qd̄ vulgo dici solet: diē adimē egritudine boim. Nā mibi q̄ndie nō de filio vt ip̄e
 ait: s̄ de te m̄gro r p̄ie integrescit dolor. Vnū tñ ē qd̄ mētē meā lenit: cui vicer sta-
 tus augmētū: qd̄ i cōmodo meo infdū ed̄paro: r ip̄e mee mētē archano tibi statio-
 nē facio meūq; talitē māducas r bibis. Et q̄m de tuis b̄bis? q̄s indies suauiores
 fac? null? ad me venit. Expedit me q̄nq; q̄s fecer? fingē r inde tāq; ruipe eos se-
 ccris illis gaudē. Nouissime aut vna? r ego illā eglogā voco feci. In q̄ martinū
 gallū feliciā p̄secretariū tuū tecū altricatē merito qd̄ introducti. Illū q̄pe p̄-
 te in m̄grū meū decreuerā me biturū: illoq; pauculos dies potit? suz: s̄ p̄fecti cur
 felicento ab hac vrbē decessit. Stephanū deinde auūculū meū altricatōis nre
 iudicē statui. Et id duas ob cās factū ē. Prīmū ē qd̄ vt nec ip̄e arbitraret m̄coriā
 ei? apud me p̄sus p̄fessive viles effectā ēē. Altera rō vt illos b̄siculos nō tāq;
 r vob? s̄ a discipulo v̄o editos ip̄e corrigeret: p̄usq; i alienas p̄tes diuulgat. B̄es
 nū coēm vsq; a p̄ncipio cām q̄re bec p̄dita sit eglogā i hūc modū. Vale vt opto r
 me ama vt soles: atq; age vt nō diu r̄nsus expectē. Si qd̄ tibi qd̄ rei mee cōuenire
 iudices euenerit: mei memineris q̄so: itidē r cesaris medico coitalico nro quem
 verbo meo saluere iubeas: vclim supplico. Cupio quidē tecū ēē. Recurū vale.

Epistola. vii.

Represalia diffuadet.

Elex filius poeta. S. p. d. Robani o: ludo viro magnifico. Reddidit mi-
bi familiaris tuus: cum ex te: tu ex petro iuliani lras in eu sine te: dices: vt apd
magnificu cancellariu re tua curare: feci id libent: Sed mime op' erat cur
reuti equo calcar admouere: sua etenim spote tati ipe cancellari' inclinatus erat. vt
oia apud eu pces supflue viderent' et essent. Diligit em te sumo corde: libent' q; se
in bis ceteris que tuum respiciunt comodum. Itaq; adhibita e in tuo negocio summa
diligentia. Factus est cu rege et cu cancellarijs de eo sumo plurius. Quid aut inde ba
beri potuerit: et lras cancellarij papies: puto bonu filiu ee qd de plurimo bas et tu
ola aperuisti. Illa et illo recupares debitum tuu: et maiestat regie gram ad maiora
nascerentis. quia qd pte regu et principu gras tibi a ee fastidio: q post martinuz
nullus es nisi cuerosus exptus dnm. Intellego ex lris tuis te ad ius repaliaru vel
le recurrere. Id est incertu et piculosu remediū multuq; iniusticie secu desert: cu
bi sepiissime luit pena q sunt exptes peccati. Tu vo id incertum e bellor: qm q
ledunt rursus se vlosa volut: totq; vndiq; repaliu sunt donec aptu exardescat bel
lu. Tu tu qd tibi coueniat magis scis. Ego dicam sicut ad cunione scribit cicero.
Aut te in mea suam ducā: aut certe restatu apud aim tuu relinqua qd senseri ve
si qn displice tibi tuu filiu cepit: possis meū inueni' cancellarij recordari. Itaq; d
bis satis. Respondit petro iulianu nisi nūc? Litteru illu ad regē aragonu ex pre
tibus medelaneis significasset. Ubicūq; tu sit: gras sibi refero p suis humanissi
mislis: cuiusq; filiu tibi efficio comēdātū. Vale optime mei maior.

Amicitia et dilectione notificat et
se excusat q raro scripsit.

Epistola. viij.

Elex filius poeta. S. p. d. Nicolao amidano iuriconsulto. Si numex
planu vitro citroq; missari pensamus: nihil est qd tibi debeā. Quippe cu
lne vms dūratat vltati fuerimus inuicē. Rursus vo si verba cōputem'
tenet: tibi multa rescribere sicut multa significasti. Accedit buc q amicitia non
est cōputatit' beneficior' vt que non ad numeru vel qualitatez: sed ad effectum
tribuit. Scriba igit siue obligatus sim siue solutus. Rūdeboq; tuis lris q; pote
ro breuiter et succincte: ne vel tibi lecturo: vel mibi scribenti sim molestus. Cogas
deo primu q demu grauissimū et oim doctissimi iuriscōsulti reuerēdissimi dñi car
dinalis panormitanensis intraueris. abiq; mgsatu susceperis. Itā id tibi admodū
pdeat: q ex illi' vberatissimo sciaz fonte dici potas doctior: cuades et mibi vti
eris gras quā in tua. R. p. repi cōfirmās ohnuāsq; Laocoq; q sub ei' vmbra ad
magnas tibi dignitates patet accessus. Reliquū ē vt bozer ad paueratā quā
demu adipiscens: si multe patientie te tradider: qd vnicū ē remediū p inuidiā va
lentissimā. Cetero maiori cohoratōe si tua deus mibi pspēta nō esset. S; noui
q; sis aduersus qlibet fortune impet' tuis doctib' et phie institut' armat'. Qu vo
ad archiep' biteratu electus fueri: id ita demu laudo si absq; desertione nraz prius
potes eo gaudere qd nūc possis: melius est officio q; fide carere. Arbitror te senti
re de auctoritate ecclesie nō qd multi s; qd boni doctiq; sentiūt. Ita mibi dñi basilie
sui de te cōcepta opinio est. et tu ppter multas et tutes. tu ppter pfortu fidei: mari
me te dilexi. ita q nō puto epatuz me dicā p biteratu posse te nob auferre. Pla
cet tamē qd scripsisti te viā inuenisse p quā et fidem possis et dignitatē tenere. De
tuo in me amore: nihil est qd te scribere oporteat. Illū em nō solū vidi oculis. s;
palpaui et manib' atq; hinc factū est vt te germani diligā loco qd mibi q; tibi est
longe facilius. Ego em fratribus careo: tu hilatus es. Sed spero tuos meos fore
Nihil plus de amicitia dicā ea em nō verba s; facta cupit. Aliud est i tuis lris qd
ad me scriptū de glicerio magne voluptati fuit dum amoris pseruatā ex primis
murāq; fidem. Ea em bñdi sunt vt etiā si vera nō sint: titilationē tñ quondā pse
ferat et pados excitat. Es tu quidē meo iudicio sapiēs qui tibitalia facile plua
des libetisq; in bonā q; in malā interpretaris partez: nā quid pdest seipm affligē
Ideā semp opinio fuit. bis in rebus que multu fellis parūq; mellis habet sapiē
b iij

tissimi bois ēē: qđ dulce est excerpere: 7 qđ malū foret lippis oculis pterire. Atq; idcirco nūq; quesitū ire placuit qđ inuētū molestiā afferret. Teq; exortatū volo vt serues hāc p̄suetudinē: placita dūtāt querās. Acerba vō p̄mittas. Quibus obuiare nequirez 7 tristari possem. De glicerio ista quā tibi tueq; fidei qī ani malā 7 corculū meū cōmēdatū scio. Si qñ stephani aut frāscī iuris cōsultorū sce nas ingressa fuerit: finge te id nescire 7 totū mibi claude. Nācti scio nihil ab igri ne illoz cētutū. decipi tñ meipm volo 7 ignorātia poti⁹ delectabili q̄ scia molestia frui. Altmū ē qđ de nouitatib⁹ tetigisti. Ille 7 si auditu grate fuerit: nō tñ faciet vt tibi grās agā: qđ est int̄ amicos absonū. Nihil em̄ amic⁹ amico facē pōt quod nō sit dēbitū: atq; idcirco expers grē. Rogo tñ vt sepe sic facias. Tu nūc audi ex nobis qđ noui sit. Ladisla⁹ rex polonie quīs adolescēs būgariā bz: magnūq; conatū belli aduersus t̄urcos xpiani noīs ppetuos hostes fieri pcurat inde fauorē suarū priū q̄rēs. Hāc cū iactat se regnū iniuste possidere: fauores boim sub colore bonoz opoz q̄rit. Sortitusq; ē hāc ad rē optimū instm̄ cardinalē sancti angelī: virū 7 fama 7 eloquētia potentē. qui sub colore passagij ptes suas tueri studee. Sz nō p̄suevit bicbō fortunat⁹ ēē in bellis: sicut bobemia oñdit. Dē tñ opus nō finē spectet 7 xpianitati poti⁹ q̄ cupiditate boim. Reliq; ex pigallo nro q̄rē. Reuerēdissimo dño cōi me tedi 7 amicorū q̄cqd habeo meo noie saluū dicito. Tu vale 7 amicitie nrē tanto tenatior esto quāto sumus remotior es.

Epistola. ix.

Exusatoria cur nō visitauerit amicū.
Meas filii⁹ poeta. Reuerendissimo in xpo p̄fi dño leonardo pataviensi ep̄o. S. p. d. Qz me tuo cōspectu nō sepi⁹ offero: q̄q; tuas edes nō visito: nec supbie nec negligētie mibi debcs ascnberē: quāz alterā abominor: alterā temp fugi. Rursus qz nec occupationib⁹ impediōr meis: cui multū est oq; Quid igit est qđ me retrahit: oīa si scire vis. Minimū magni dñi locū tences: non cōuenit mibi cū tāta dignitate. Veniūt p̄ncipes: comites: barōes: milites. Illis pz ianua tua. Nil mea toga inter tot aureas vestes mōmē bz. Pudet me illis admittis ante offiū stare 7 expectare. Et fateo: iussū ēē illos p̄ferri. Quid q̄ supest nihil ne tecū cōmunicabo. Nō sic agā s̄ qđ voce dicturus erā scriptis expumaz. Audio abfuturā ēē idq; breuiter paternitatē tuā reuerēdā. Quā dūtāt ex illa expeto: vt si qđ sit in abntia tua: ei⁹ qđ mea cura possit absolui nec mibi nec meis laborib⁹ ignis cas: s̄ vt mancipio tuo me vtaris. Hoc dicturus erā cū bodie ad te venirē. Cūq; intrātib⁹ alijs retrocederē. Sed nō min⁹ ē scriptū q̄ dictū. Cū illud fugiat s̄ maneat. Illud negari: s̄ ppetuo possit pbari. Suscipe igit cirographū hoc quasi me erga te fidei vadem. Et sicuti scribo: ita de mea mēte meoq; aio cōfidei: qz 7 sum 7 esse volo ppetuo tuus. Vale.

Epistola. x.

Quales magistratus esse debeant.
Meas filii⁹. S. p. d. dño lupo d̄ portugal legū doctoz fratri optio. Eximie doctoz 7 amice charissime: lris tuis q̄s basilee suscepi. iā ann⁹ est nō potui tūc rñdere: qz mor cesarē sum secutus: ab eis in secretariū recept⁹. Postea p̄ quē scriberē nullus affuit tabellari⁹. Sed reuertit nūc ad dñm suū blas⁹ alfan si in decretis baccalan⁹: q̄ apud regiā maichatē: infang petri ducis cornubie fuit orator. Is si valet hāc mea eptaz tibi reddet sibi cū cōmissa est. Nō tñ nūctāgēda sunt q̄ dudū scripsisti. Illa em̄ oīa imutata sūt. Nō volo scias. Ne solide tua gaudia gaudere: magnāq; mibi leticiā attulisse nūcū: quo te p̄sidiē olisbon. significasti. Libuit em̄ id mibi vehementer. Tum q̄ amico bene cupio: tum q̄ in te virō ex omni parte probato quelibet dignitas optime sedet. Scio nanq; non te p̄pter dignitatem: s̄ illā abs te illustrari. laudēq; ex hoc regū gubernatoris cū cūsp̄ctionē: q̄ beneficia sua bene locare scit: 7 ad rē publicā gubernandā viros ad uocat sapientie studiosos. Et nā qib⁹ p̄ncipib⁹ idē anim⁹ ēē: qz nō sic oēs igno

lie nōmē habuerit. nec legi vnq̃ nec audiri nisi nūc: qđ mibi absurdū videf: nec
 fac mibi cāc p̃bet q̃ reges sicilie q̃ neapoli tenuerūt duo regna fecerūt: alter vltra
 farū: alterū citra. Hāc regnū apulie illud sicilie dicebat: nō vtrūq̃ sicilie. Hoc q̃
 ad lras regis. Hūc ad tuas venio. Scribis te velle mibi mīdere duab⁹ eplis mēis
 quas diuersis epib⁹ suscepisti. Perlegi oia q̃ scribis nihil inuenio q̃ mēis petitiis
 rīdeas. De reb⁹ nāq̃ ecclie qđ tibi cōmēdauī nullū facis verbū s̃ ois s̃mo tu⁹ in
 marchiois cā versat. Plamas vt video tuū p̃ncipē qđ putare. Cū em̃ sua ingre
 deris negocia: nihil ē qđ amplī⁹ recorder: vtinā ille sciret tuā fidelitatē. Hāc cum
 sit in oēs bon⁹: in te optim⁹ est. Suades mibi vt rē suā cordi babeā: nō loq̃r mu
 to: suz tui filis: nō min⁹ qđ tu cupio marchioni p̃sultū eē. Tū p̃pter mltas ei⁹ stru
 tes qđ n̄m ornat seculū. Tū qz eū fauē ingenijs ⁊ scio ⁊ gaudeo. Curā meā stu
 diū ⁊ sollicitudinē vniuersaz apud cācellariū ⁊ apud regē adhibui: si cām egissem
 meā: nec tā ardes fuisset nec tā faciū. Cācellari⁹ nō indiguit stimulo: ipe sibi
 calcar erat. Qđ noui habitu ē: s̃ est vt mille aurei q̃ vtrūq̃ h̄t annis in celsus pete
 bant in pānos aureos: vt argētea vasa puerant: ne sordida videat pecūiaz p̃
 statio. Nihil pl⁹ qđ p̃ab⁹ sit p̃cessus: vos nūc p̃sultū qđ in rē vias sit. Ego nō tā
 tificerē qđ mutari pōt. Qz mea deuotio. M. dñō marchioi sit nota p̃charuz eā si
 mō ⁊ sua erga me charitas extēdat. Cupit em̃ ois dilectio redamari qđ tūc i me
 fieri sciā: cū mibi scripseris. Gaudēs silui: qz ex munificētia mei p̃ncipis pingue
 nact⁹ es bñficiū. Vale ⁊ iocis vt iocis vtere. seria vti sūt recipe. Dñm danielē si
 qñ ad te venit: aut si qñ ei scribis mea verbis saluū facito.

Epistola. xiiij.

De ladiſlao rege.

Meas silui⁹ poeta. S. p. b. Reuerēdissimo i r̃po p̃i dyonisio archiepo ſtri
 gonieſi ſcē romane ecclie p̃ſbzo cardinali. Res noua pat̃ colēdiſſime ⁊ for
 taſſe mira videbit⁹ q̃ ego tue pat̃nitati ſcribā. q̃ nihil babeā tecū negocij:
 quicq̃ nec nomine nec corpe apud te ſuz notus. S̃ poſt facio iſta dñi me p̃placitu
 rū tue reuerēdiſſime p̃nitati nō ambigo. Hāq̃ cū ptes ſereniſſimi dñi regia ladi
 ſlai in ſ p̃uimarios teneas defendatq̃: qđ dubitat gratū tibi fore illi⁹ audire ſoſpi
 tate: quē toto conatu defendis. Ego quidē cert⁹ ſum. p. t. r. nihil i terris magis de
 ſiderare qđ puerū illū bene optimeq̃ valere. De q̃ rē cū dubia mēs tua ex viēna
 receſſerit: nō ē ab re in eis lris ſcribi: qđ oculis vidi meis: vt p̃fundat⁹ q̃ paſſioi cō
 ſultat⁹ ſue nō rei ſba s̃ d̃bis rē aptare nitunt⁹. Scribā igit⁹ tue dignatōi: q̃ nup
 in ſiria rēſperi. Qđ niſi verū fuerit: ſubūcio me cuiusuis iudicio ē inimici: meq̃
 aſcribo pene quā falſi teſtes merent⁹. Hāq̃ rē p̃ſeq̃r. Etirre fluui⁹ ē q̃ ex alpi⁹ p̃
 cipitatus ozanū in ſluit amne: ac erinde p̃ byſirū fert in pontū: quē murā incolē
 vocat. Prope hāc ripā oppidū iacet gētle noie gretz vicū. Hic ex medio cāpor
 equore ingēs cumul⁹ ſurgit: p̃ruptis vndiq̃ ſcopulis liber. Cui⁹ cacumē art̃ tenet
 ⁊ natura loci ⁊ opis humane p̃ſidio munita ad regiā q̃z faſtigia magnificētiā
 Hic ſpes auſtrie bugarie deſideriū ⁊ bobemoz cura nutrit: rex ladiſla⁹ puer quē
 idib⁹ ſc̃ptebus in anſa regia corā friderico ceſare patruelē ſuo magna baronū ſi
 p̃ate caterua ſuz cōteplatus. Adhibe obſecro aures tibi⁹ ⁊ puer⁹ ⁊ mezes deſcri
 bā: nec ſine voluptate: (vt op̃noz) q̃ referā audies. Annos nat⁹ tres erat puell⁹
 iāq̃ attigerat q̃rtū: ſetate maturiore: tū p̃ceritas pueri: tū intellect⁹ mentiebat.
 Tu cū aliqñ in vniſis habuiſti qñ coronā regio imponēs capiti. Hūc dimittis do
 mine ſeruū tuū diſiſti: qz viderūt oculi mei ſalutare tuū. Sed alia nūc pueri fa
 cies eſt. Aſpectus eius oēs qui aderant: incredibili voluptate repleuit. Incede
 bat nāq̃ p̃ aulā tāq̃ ſciret ſe regē eſſe: debetiq̃ ſibi ab oib⁹ reuerentiā: oculoſq̃
 nūc nūc illuc nō ſine maiestate quadā deſlectēs. Cādidulā manū porrigebat
 aſtantibus: tantaq̃ lucebat i eo puero grauitas: vt ſepe minorē grā deuī reges p̃
 ſerāt. Anteq̃ patruell⁹ adeſſet nutrice p̃contat⁹ eſi ſepe vbi nāz eſſet. At vt ve
 nientē videret: in bonozāris modū ſuapte caput ſuū in flexit ⁊ tāq̃ ſciret vcalis

dignitas quātū ab impiāli distaret. Aliter sigismūdo ductalif' cesari se obutā de-
dit. Dū binc atq; binc in circulo interpellaret (etbiopē forte vidit) moxq; in ce-
sari suā pēs sinū beuq; inq; de formis. Demiratus est cesari cōfugietis ad se pue-
ri cōfidentia: q; prioz tpe nūq; in eū dirigere lumina voluisset: letusq; nouitate cir-
cumstātib' exponēbat. Tū magnific' cellan' caspar. Ne murere inq; impator.
Nūmē in puero ē: nec regi' sanguis diuini spūs tutela caret. Matrē habuit euz
te antea spēcuit. Mūcilla defuncta: pter te bz nēminē. Ideoq; tibi tāq; patri allu-
dit. Tu illi pater: tu māt tu auus es. In te illi spes in te subsidium in te sal' ē. Scit
hoc puell'. Et q; pupillus ē orphānusq; aulicū tuū implozat. Te sibi pzonū pe-
nit: tutorē aduocatū: ptecorē. Ego desertus sum ait: huic poloni bīgaria occu-
pat: huic bohemi nouas res moliri studēt. Eras mea ptēniē. Et q; aios nō bēo
nec ius credor: bīe. At si tu me cesar iuueris. maria bec duo regna mibi obediunt
Nec pter te maiorē regē q; ego ero europa videbit. Sin deser. Ex rege coronato
pual' hā dur. Et q; b' res' alta domū nī az tellet i altū: alta i pfundā merget. S3
oblecto vt curā mī bēas cesar vt familie nīe bonoz pfulas z tuā fues dignita-
tē: ne ius mēū alieni v'surpēt meaq; abutant' exate. Hoc vult puer o cesar: cū ad-
te vērū ille blādiat' postulāt. Hoc ē q; ad te pfugit: nō fuit aliq' diuinitatē in sti-
gatiōe. Tu puer: tu pupilli z orphāni z sanguinis tui miserē. Nō uēst cesarē: tū
pupilli blādimēta: mī caspane rba. At post morulā. Nō deserā inq; caspar san-
guinē mēū: nec si romanū impiū: aut austria q; qd poēt pūilitari: iusticiā pueri su-
stinet. Sicq; locut' patrudē brachis elcūas media fronte suauit' est. Erat pu-
er vltz q; dia possit formosus. natus aui materni z fronte suscepit: ocul' ex pte
mutuat' fuerat pect' z hūeros ex vtroq; cetera infis erāt cre quo malis ad grāz
sumēscēt' succa plēt' z pl' lacris bñs q; sanguinis. Capillis crispis z in auri ful-
gorē nutēb'. Rūu cū verecūdia mixto. Nihil i puero emēda dignū. Si nudū so-
lūq; in nēmoie q; respicet regū gen' i puero cognouisset. Nec aut illi canis aut
lupa defuisset nutrix. sicut de ciro referūt atq; romulo. Q si puerū hūc viderēt bū-
gan tur: quī tecū in fide māserūt. Q si cū tangē aut audire possent: q; aios sume-
rūt: q; aies ducerēt: q; bella gererēt: q; ederet hostiū strages. Stupēdā oliz ego
cū legerē macedonas cū illūenib' pliantes: qm pzia pugna succubuisent: sequē-
ti die certamē i nstaurasse: infantēq; ob cuius regnū certabant ad bellū iacentes
i cunis detulisse quo viso cārus ardor iuaserit milites q; binc leones binc pecudes
credin fuerit pliates. Accendit nāq; virtutē cōmiseratio pueri. qm indigne pri-
uari regno ceniebant. Vlti q; in fugā illirū victoriā hostib' reddiderūt. Reco-
gnoscentes pōzi certamine nā vires illis aut aios: s; regis auspiciā defuisse. Que
cū mīx prius fabulosa viderēt: ladiola' puer autis regnis spoliat' credibilia p-
buit. Mā si ego alienigena sub impio natus romano: cōmoueri viscera z oēs mu-
tari affectus ex aspectu pueri sensi. Quid inquā facturi sūt illi qbus hūc natura
vñm tradidit. q; pat' ei' z mater z au' revere: q; eū inter se nasa viderūt q; caput
ei' adhuc infans dyademate cinterūt. q; iureiurādo pmissit obediētā. Mēpe si
verū mea snia fert. nō solū fideles pntia pueri cōmoueret: sed ipsos etiā qui fidē
cū fortuna mutarūt ad cōmiserationē traheret: timo z ipsos hostium truces aios
frangeret. nec relū esset tā asperū cui' aies in puerū posset adeo generosum: nec
vilius oratio tantum mōmēti haberet in populos. quātū seipsum puer in medio
multitudinis enigenis: siue is eet quem admirabant' at bene siue quē vniuersi se-
quebant' quiritē. Habet cū latentem quandā energiā regis facies. Nec vilius
est tam durus: tam asper: tam ferus aut inanis: qui regib' indigna ferentib' non
cōparat'. Sed nūc pteapue misericordia crescit: cum bis qui patif: suā calamita-
te effari per etatē nescit. at vbi flendū eet: risu diffundit vbi ridendū planctu.
quale cernimus ladiolaum qui et si maximā habeat plorandi materiā: sepulto pa-
tre orbat' z mīe. ac regnis nudat' alacritatē nō oñdit. equū ascēdit lignēū. totā
qlerabūduo obeqtat aulā. Q generosus puer. q; est qui te spernit regē quis est

qui tibi nolit subesse. Que illi nobilitas salis erit: cui tua minor videtur. Nemo est orbe toto. q̄ te generis claritate p̄cellat: nemo par c̄militūq̄ distet: necesse ē: q̄ tibi secū d̄ ponat. Fabulā gallici troianā p̄sapia: s̄ illa iā diu defecit: terq̄ p̄ frācoz in galliā trāscitū regnā stirpē gallici variatū. Quāt anglici brutū quēdā euerſo illico ad se venisse vñ reges coꝝ trabūt origiē: qd̄ nulli bystozicoꝝ tradit p̄ter anglicū quēdā paz̄ eruditū: q̄ volēs romano generi insularē cōre sanguinē: qd̄ liu⁹ atq̄ salust⁹ graues auctores de enea narrāt: fuxit de bruto: quāq̄ 7 postea sardēs butaniā magna vi inuadētes pulsos p̄iorib⁹ incolte: nouos cultores induxerūt: ac reges 7 linguā mutant. Et secū ladiſlae mib⁹ oz fingē: vti nā veritati ſaq̄ facit calam⁹: nāq̄ poſſet oīo fieri vero p̄formis. S3 ſupat oīm ſimonē tuā nobilitas illaq̄ vt p̄terea nobiliſſime auſtral⁹ tom⁹ origiē ad alē vſq̄ iulij sanguinē repe tendā: genitorē tuū romanū: hūgari atq̄ bobemi regē ſuū venerabāt. Cui⁹ opa totū in orbē vulgata ſunt. p̄ tutela fidei 7 augmēto noīis xp̄iani geſta. Auus tuus iſdē p̄fuit regni: thurcos plimos: plimis plijs laceſſiuit. Sūbas plurimos domuit: oībus infidelibus terroꝝ fuit. Siliāz eccliaꝝ treſq̄ colēte p̄ſitice in conſtantiēſi cōcilio traxit ad vñionē. Gallos anglicoſq̄ inſenſiſſimos beſtes cōpoſuit. Hiſpaniā pacauit. Italiā ſer intravit coronāq̄ ceſareaz ſuſcepit. Cui⁹ ſrēs reges fuerūt. Pat̄ illi karolus q̄r⁹ fuit. Et illi au⁹ henric⁹ ſeptim⁹ ceſarūz q̄ poſt theodoſiū regnauit. Tuz ſapiētīſſim⁹: tū glorioſiſſim⁹. Sub q̄ germania 7 italia q̄ colūbe ſub aqla tremebūde tulerūt impiū. Cui⁹ maiores loga ſerie romanā republiā gubernāſt: quā nūc 7 tu⁹ patruelis freden⁹ adminiſtrat. Q̄ ſplēdidū genū pueri. Q̄ gloriā 7 laudē: vbi nā ſanguis illuſtior. vbi nā ſeries tāte nobilitatis. Obſcuritatē querūt q̄ poſt tātā generoſitatē aliū petūt regē. Mira res ſi tā tū ſplēdoꝝ hūgari fugiūt: quē nec macedones nec babylōi nec rōani p̄tēnerēt: ſ vltro ſibi regē depolcerēt. Cui⁹ egregia indolce p̄ſagū facit pat̄mā in eo fortitu dīnē: auitā prudētiā 7 vtriuſq̄ liberalitatē renatā. Nec tāta de ſe ſpē vt aſcan⁹ enee. aut bectoꝝ p̄uamo. aut alex⁹ ſder p̄hilippo p̄buit: quē tū i hac etate ladiſlaus ſe viſentib⁹ tribet. Nūc ceſar ap̄ediē in auſtriā ſecū adducet hūgariq̄ vicinuz p̄bebit. vt videri ab his poſſit q̄ amāt: 7 timeri ab his q̄ odiūt. ſſaxit de vita eius vt illi lōgioꝝ ſit: vt 7 neſtoꝝis equet annos: 7 anguſti felicitatē ſuper. Ne chabui q̄ de ladiſlao nūc ſcriberē: q̄ cū ſcīrē tibi ocūda: ſilē nolui. Tū ſi vltuz fuerit 7 amiq̄ 7 inimicis bec cōicare poteris: illis ad gaudiū: iſtis ad p̄cā: q̄ tū cadē oculos diuina pietas adapiat: vt ad cor reuerſi: dñm ſuū agnoſcāt: ei⁹q̄ potius veniā q̄ vltionē expectēt. Tu vale felicif: bonoq̄ aio puelli regis etatē tolera: q̄ virilē togā ſumere: 7 tu 7 tui oēs plus inuenietis leticie q̄ ſperare ſas fuerit. Exeret.

Reſp̄ hēdīt de mēdatio: fingēs ſe ſcripſiſſe

Epistola. xiiij.

Ellias ſilui⁹ poeta impialiq̄ ſecretari⁹. S. p. d. Frāciſco de roma aduoca to p̄liſtoꝝiali. Querens miſfrāciſce q̄ mibi pluries dederis ſas: 7 a me nul las ſuſcepis. Sed ſolet eē iſta negligentū cautela: q̄ q̄tiēs nīl ſcribūt. to tiēs ſciactāt multū ſcripſiſſe. Ego tuas ſas recepi nullas: vīdean me vcl te dēci pias. Nō credo tuis ſris mag⁹ q̄ alijs clauſuz eē iter. Ceteroꝝ em̄ lre ad me oēs deſerunt: ſ mitte obſecro hac q̄relā apud me: q̄ calleo has verſutias. Cum alijs biſce vtere: 7 me ſi vis ſcribere ſcribe 7 nūq̄ impune me viſitabis. Vere quā nūc poſtulas h̄ babe: me velle 7 cōmodo 7 bonoꝝ tuo ſp̄ p̄ſulere. S3 cā nūc occurrit nulla pinguis: bec p̄ qua nūc agi: nīl habet p̄ter on⁹. Ideo te q̄ aliq̄d lucri queris: nolui facere grauātū. qm̄ materia ſe offert nō ero inimicoꝝ tui: q̄ te aino 7 tibi cupio bene eſſe. Vale.

De ſilio ſuo.

Epistola. xv.

Ellias ſilui⁹ poeta genitoꝝi ſuo ſilio ſalutē. Zeter⁹ an toleas q̄ mibi ſobo lē oīs dederit: incertū te ſcribis pater. Et ego leticie cām video volozis nō video. Quid em̄ dulci⁹ in humanis eſt q̄ gignere ſibi ſilem tāq̄ extendere

sanguine et hic que post te relinquo. Quid in terris beati? quos natos videtur nato in
Adriani equidem ingens voluptas est quod semine meum fecundificauit: quodque antequam moriar
aliquid de me supersit: gratiasque domino refero: quod partum seie figurauit in mare: ut apud te precor
meamque matrem aliquid parum ludat eneas et solacia prestat quisque debeat per impedire.
Quod si tibi genitor: gaudio fuit me? oritur? cur filius? me? mihi non sit leticie. An ne te quod
letificabit infantuli vultus? cum mea videbis in illo effigie. Numquid tibi iocundum erit: cum
puerum pedebat ex collo eneas: puerileque blandicias agnabit. Sed ais fortasse dolere
meum crimen quod ex patris gremio filium. Nescio quam de me finem tibi opinionem. Certe nec
lapideum nec ferreum genuisti filium. cum es tu carne? Scias quis tu galli fuerit? Ne nec
ego castrat? suorumque et fingitorum numero. Nec sius hypocrita ut videri bonus? quod esse
velim. Fatcor: ingenium meum erratumque: nec sanctior suorum dauid rege: nec salamode sa-
pientior. Antiquum et veterem? sed delictum nec scio quis habere. Late perhibet pestis? si pestis
et natus? uti quaque non video cur tanto peccatum conit? debeat cum non quod nihil operatur
opas omnibus ingenuent amentibus? hunc appetitum: ut genus? perueniret? bumanum. Sed dicitur et
arbitror: certos esse limites: ultra quod habereat: nec extra legatos mironem facies per-
gredi: ut hic appetit. Ita est sane et sepe in ipso nuptiarum claustra scelus adiungit. Et
bibendi quod comedendi et loquendi certi sunt termini: sed quod fuerat illos quod est iustus? ut septies
in die non cadatis? sed hypocrita: seque nullum? deperit? dicat: ego nullum meritum in me scio
solam mihi diuina pietas specie facit misericordie quod nos labiles scit: et ad lasciuia per-
ducit. Nec nobis quod per omnibus? fonte venie claudet. Sed de his facit. Hinc quod picturas
patris: ne aliis non. primo nutrias: quod res se habuerit pauper ponat. Non dum anni
duo efflueret ex eo tempore quod argente gerere orator munus? Qui quod summa tunc curabat
quod ante prius pietas fluit. In cum oculos diu? cum plures? mulier ex barathra veniens
diuersorum: meum petes in vultu edub? meum fuit: non inueni: nec erare prestat. Nec
quod sermonem italicum egregie notat: me vobis salutabat etruscis: quod illa in regione tam-
to magis placuit quanto rari? erat: oblectat? suorum faciem semine: cui? ore inagum? le-
por erat. Ador in mente venit cleopatra facundia quod non solum antonium sed iulium quod ce-
sarē eloquentia tesciuit. Unde quod res perbedet in qua si ego bonum facia quod ma-
ximu vult non sit asper. Interdum moysen in edam arefotile. non nunc? christianos in ere
plu sumebat. Quid plures? vnde repellit freti. sic ubi mea bec prestat: triuorum
suscepit. Erat illi filiola ante? quod quod milibus? per bos per in non comedat: erat ve-
rebat? mulier ne quod bos per periret: filiaque post bac quod moris matris abdicaret.
Instabat non sequitur? die mulier recessura erat tunc ne abeat perda. Itaque in no-
cte ne ostio camere pessulum obdet: dico me in tepesta nocte venturum: negat nec spem
vlla facit. Insto si inde non suus est. Itur do: miti. Unde ego quod scio: an illa ut iussi
fecerit. Recordor: zume florēni foris illa? amica bec imitabit. Preterea quod iqua
Postquam silentia vnde? sentio: thalaimu mulier accedo. Clausu ostium est: non obfir-
matu: apertio: ingredior: muliere potior: hinc natus? fili? Mulier elizabet vocat. Ex-
idit? yezuar? usque ad alias idus: ouesque: menses currunt quod partui dant. Nec mi-
hi dixerat mulier dum basilice postea erat. Ego quod quis ipaz non pecunia vlla sed ma-
ximis emisset pab? ut ars seiat? credenda bec auri corrodendi ea dicit: nec vobis
per huius fide. Hinc quod habere quod nihil spare a me potest quod nomen couenit tempusque
puer meum puto: regni mi per rogo ut nepotē suscipias alique: donec gradusculus
factus ad me valeat peras: meique in bini disciplinis: nec puta feminam diuitem
metiri velle in filio. Hinc alia persequar. Scribis te senio cum matre coffectus: hoc
mi pater tibi sibi: iocundum esse debet quod eos annos attigisti: quos optabas iuue-
nis: a quo libere et expedite potes deo seruire omnibus spoliatus passionibus que
mentes iuueni a deo alienat. Nec mihi dicens: oia fert etas amque: ut ex hoc ani-
mu perire putes quod diuinus est atque immortalis: sed voluit poeta significare etatis
cursum: quod illi animi tepefecit. quod est iuuenibus? ardēs: hille magis ad vicia quod ad vir-
tutes iduat. In senibus? purgat? est animus? nihil per bōclū cupies quod est tibi? in me

spero eē q̄uis illa hūq̄ mūdānis desiderijs inbelerit: sed heroyca quadā virtute
solū deo seruire beatū duxerit. hoc fit vt senio vīo min⁹ trister. Si enim iuuenes
esset: timere de vobis magis. Qd de filijs sororis landomie scribis: certū ē apud
me gratūq̄: tuū est curare vt lras piscat: q̄ sole boies extollūt sup alios. Ego cū
statu mēū firmiorē videro: aliter mibi alsicā. Jacob⁹ p̄tholome⁹ frater si ad me
scripserit respōso nō carebit. puocari lris nō expectet: toties enī necessario scribo
vt nihil adhibitu vacet. lectura ei⁹ ordinaria solarioq̄ letat⁹ suz: famāq̄ suā iudi-
ces crescere cū leticia p̄cipio. Bartholomeo cū p̄ntib⁹ lras do: nec eius obliuiscor
vniq̄ p suis erga te matrēq̄ meriū. Et qz catharinā mris mee sororē cōiuges suā
vniūce amat: matrēq̄ tibi comēdo tuq̄ fidei: dūq̄ rogo vt patriā petens supsti-
tes omnes inueniā. Couentū nāq̄ cū leticia celebrabim⁹. Et qm id qd restat vi-
uamus spaciū ex tuo trāsigem⁹ arbitrio: nec mibi in te vlla erit cōtrouersia. Jo-
bannē ⁊ landoniā vrozē iube ex me saluas esse. Filio lū suscipe ⁊ quicquid egeris
mibi rescribere vale.

Epistola. xvi.

Penā patienter ferenda est. p culpa.

Eucas filius poeta Caspari de fara adolescētuli p̄mario salutē dicit. Ob-
lectant me semp lre tue q̄s ⁊ familiarē ⁊ ornatē scribis. De hō nouissime
cū ornatu facecias q̄z attulerūt atq̄ idcirco magis placere. Unū tñ in il-
lis sum admirat⁹ qd triduanū ieiuniū: idq̄ interpellatū tā tope et boruicris: nec
pfecto aliā cām interpretari possuz nisi cardinalis nimia facilitatē q̄ tibi iacoboq̄
nimis indulget: vofq̄ muscipularū ex more quātomagis demulcimini tāto alti⁹
caudā eluciat: loquor tecū libere: qz tutevis: dū me magistrū vocitas: quo nomie
oneratū me sentio. Sz loqmur obsecro libere: recipiam⁹ staterā delictūq̄ cū penā
trutinātes. An cardinalis magis: an tu erraueris videam⁹. Quācūq̄ mulier clacu-
lū in edes vt amatori cōiaceat iacobo. Me hēc erire vt introiū: o: culpe pandif ti-
bi sedus. Tu cām amici suscipies emittēdi mulierculā studio vacas rēq̄ pficias
Cardinalē celas. Scio te illi⁹ eē prudētie nocte p̄sulēte adduci potuent mulier.
Sūq̄ em graue delictū erat ⁊ p̄ditio quedā in dñm cui⁹ bonoz multū poterat de-
trahi. post scēl⁹ cōmissuz: amico p̄sulē in fuit erroris: nisi p̄ dñō q̄ amico debuisses
Amicitia em nullius iuri derogat. nec aliqd admittit turpe: s̄ dicte o: no deuisse
amici delictū tegere. Sit ita: nepe vt tibi bonoz amici sic cardinali p̄xi⁹ cure eē de-
bet. Tu cardinali iacobū p̄tulisti. cur nō te cardinali sibi postponat: seq̄ p̄ponat ti-
bi. Tu ei⁹ fuitoz es ei⁹ panē comedis vinūq̄ bibis. Cur si peccas i eū nō puniari
Sz ais penā duriorē ⁊ iudicē asper eē. Elide q̄ in iū agis q̄q̄: sinistre cardinalē in-
cusas. Sciuit potm euestigio cardinal: nō tñ statim cōflec cāmq̄ punire voluit. Cur
h nepe nedū ira fermeret: ronis tramitē iudicādo preriret. Quid b: nūqd sorozū
est illi platdis facto: q̄ aduersus deditū vētri seruū ira partit⁹ vocato sorozis filio
spensiporabi inq̄t hūc verberato: nā ego nimia exagitor: ira. Architas tarētius
sum⁹ p̄hos ex bello rediēs cū agrū in cultū squalentēq̄ offendisset: accito illi⁹ villi-
co: nūi irat⁹ forē lugeres ait: timēbat q̄ppe vir sapiēs ne ira animū a cognitiōe ve-
ra reuocaret: vltionēq̄ differendā in tps duxit. Idē cardinalis facitauit q̄ cōp-
to scēlē noluit p̄us ad p̄uisionē p̄cedē q̄ ira triduo sedare. Virū certe quē palca-
stas. inf p̄hos nherasset vidim⁹ modūq̄ p̄cedēdi ad iudiciū. Sūiaz nūc videam⁹
qd dux: qd asper: qd acerbū b mādauit. Alii familiares suos b̄mōi p̄petrātes:
aut como expulsi s̄t aut agis cedi mādassēt. Cardinali sc̄i eustachij sepe ob miores
reat⁹ cōpedes dedit. At b vir māsuet⁹ q̄ iunētus vicia nouit: ⁊ q̄ difficile sit a cule
os carnis cōprimē nō ignorat: nihil bon. At tibi caspar triduanū ieiuniū indixit.
Tu h̄ que ⁊ insupportabile iugū rē. Mepe si ita p̄gis caspar suadeo ne curias se-
q̄ris. Nā si b tāmte impiū ferre n̄ potes. nullū potes ferre. Me fuit⁹ mibi crede
duriora castra q̄ curie p̄ncipiū. vbi inuidie: similitates: detractiōes: odia: inimici-
tie: p̄sumptiōes: iniurie: pene infinite. Queres nūle mō q̄ p̄ paciētā vici possū

Deo res in curijs principū ecclesiasticorū platonū tāto maiores sūt: quāto q̄ in illis sūt
sunt sūt doctores: ingeniaq; sua nō in bonū s; in malū plerūq; vertūt q; si tu ieiū
mare nō potes: nec illa sustinere potes. Ego te scio tñ virū robustū cē: q̄ in mediā z
sūt tolerare q̄as. Symbil apō te difficili? ē q̄ aim tomare. Nā cū sis iuuenis fac
vt iuuenis: p̄nuū ē q̄ velle viuē. At iuuenes nō p̄nt p̄uēre q̄ volūt: nll iuue
nes eē desināt: seq; aliqñ vino patiāt. S; ego tibi suadeo mi caspar vt aim fle
ctas tuū: subiq; tuīpē dñci: z alios aliqñ dñari sinas: morie viros p̄stantes q̄lis ē
cardinal? z auacul? tu? nec vdis oia ex tuo capite facē: s; ex alioz sensu aliqñ vi
uos. Hos est matic qñ iuuenes sum? parā nobis videm? nubilq; ē tui? q̄ ex iu
dicio amād viuē: nec tu mibi famē tua allegas. q̄ si p̄seueraber agēte dica virū
ū cē: q̄ ex vino panesq; neq̄as triduo viuē. Ego ea q̄ tu nūc etate es: dieb? duodeci
ex pane aquaq; viti: z vitiū? vitiūsem nll voti fuisset finis. Nec de? ille opifex re
rā nūq; sator: z alior: aliud ab initio nobis alimēti p̄buit: q̄ glādes z aquā: qd si
nra postmodū luxuria alia inuenit cibaria: nō tñ nature bonitas p̄carit: qñ ad huc
illis possum? viuē cibis q̄ nros aluerūt parētes. Z ibi illud plus oblatū ē qd aū vi
uci nōc nō erat: rogo vt qrdā ponas reos cardinal? subicias snie: quā tāto iu
stior? faciat: quāto dñior? tibi est vīa: de alqs q̄ scribis als agem? Z abellanus
fugies scribere plā nō sunt. Cardinali me recōmēda: z iacobū saluū dñcto. Vale.

Portat amicum vt pro se
possessionē benedicti accipiat.

Epistola. xvij.

Deo fili? poeta? S. p. v. Jobāni anach canōico triditino z p̄fratri suo.
De nūc nō scribo sep̄: cā ē tua in reb? meis diligētia. Ita est res meas cu
vt nūc sit op? scribē: nll velum grās tibi agē: q̄ p factis nō ē digna re
dponādo. Nec nūc aliqd scriberē: nll nou? casus submersisset: q̄ tuo indiget au
cro. Credo te sare plebe farātane vallio p dñm decanū nrm meo noie acceptatā
est. In c? potiūdia possessione vis sit: nec abiq; timore sum: q̄ ali? illuc se intruse
re. Tu puratoris nri officij genis p̄on? me? ea: aduocat? p̄tector: sicut in p̄be
da se ostēda i ecclia facias rogo. Nat me? dñs frāal? te adinonebit: si q̄ in re op?
de administratio tuo illi obsecro ausculta: z in oi meo negocio ipm quasi me audi q̄
nō solū in reb? meis: san corpe z aia ius bz. Egoq; nūc p te possum: nūc facio
amamus adesse si facultas p̄beret. Tu si sis emolūmēto: liq; bonoz: voluptatē
bñplacito tibi me eē posse iniuriā feceris amico ni cōmonueris. Vale.

Epistola. xvij.

Erbozatoria ad vniōnē ecclēsie.

Deo fili? poeta? S. p. v. dñō ade te muli anglico aplice sedis p̄bonota
no pā z amico oprio. Quo i statu sit respublica xpianoz vides: lacerata
ecclia ē: nec in p̄lo nec i dero par ē: tolet sup bis iuicissim? impator nri: z
vt aduocatū docet ecclie opaz nouare cepit vt subortū salma possit eradicari. Ad
b null? aprio: videt mod? q̄ gnālē cogi p̄ciliū: bñcipē āplex? ē z sup eo ceteri regi
b? ac p̄ncipib? scribit. Inf alios s; papuā spem bz i serenissimo p̄ncipe dñō tuo
moxq; rege anglie z frācie: eūq; rogat vt secū ad vniēdā eccliaz velit p̄currē sicut
ex lris ad eū missis p̄p̄ciēs: qd iō ad te scribo: vt di sis vir bon? z plāt? opti? adiu
uare vñ nri impator. p̄positū vel? z pacē ecclie p̄mouē: ad quā rē hortarer te p̄li
bus dñis: nll id? tu? ad cōe bonā eēt mibi p̄spect? S; id nāq; volūtate optimaz
tū neq; deesse. S; nec p̄as abest. Intellico est ex oib? q̄ ad nos veniūt ex an
gla reos noscūt. p̄mū te virū eē aut p̄. p̄mū ex bis q̄ rege serenitati sūt chari qd
tū p̄p̄ p̄uatā q̄ tibi affido: amicitia: tū p̄p̄ cōem vniūtatē tū mibi placet q̄ tuis
necessariis os placē. Nime nāq; dubito dñ eo loco s̄blimat? scē mri ecclie multū
p̄p̄: z nūc p̄ferti cū via apta ē ad p̄ciliū. p pace rōiani p̄p̄ celebrādū. Qd si apō
mactatē regā sicut spero. p̄mouet: sumā laudē p̄sequis: nec pla. In b tātū hor
tor: vt ea parca mediter. Cogites q̄ eē i eo plato debēt q̄ sūt afflictā eccliaz z op
p̄fiaz muleris spib? nris ac p̄dūc boim morib?: z cupit vt in p̄fissā dignitatem z

libertatē vendicari possit. Ego apud cesarē nūm secretarij locū teneo: qđ tibi id significatū facio. vt si quid sit qđ me velis. Enea tuo p̄sidentē vtere. qđ cū etiā p̄tenderim qđ possim. min⁹ tñ faciā qđ debeā. De te singulari numero cōpellauerim: scio tibi nō ēē molestū qđ et italoz morē et oim: veterē n̄ ignoras p̄suetudine. Vale et nullaten⁹ id omitte vt p̄ latore p̄ntiū de regia intētiōe mibi nō rescriba.

Epistola. xix.

Accusat locoꝝ mutationē et amicitie officiū aperit. **U**lcas fili⁹? poeta impialisq; secretari⁹. S. p. v. viro optio et sibi suo amantissim⁹ o richardo de valētia scriptozū aplico. Ex plurimis lris qđ ad te mēto vne. salē ita felices erūt vt te cōueniāt. Nā qđ est mi richarde vt cū mediolani te gre. Basileē sis. Cū rursus te basileē peto: mediolani abiisti. Credo more boim te agere: qđ ea qđ affunt: nibili curāt: que absūt maxie: et nullibi mēto eē volūt qđ vbi sit: italiā habēs: germaniā cupis. In germania nō italiā optas. Et sic fit vt et tu nūq; qđscas et ego te meis lris reperiri nullibi possim. Sed facit forsitan de? tui nūc copia: qñ alicui negotia tue cure cōmissa: mediolani te tenē. Ad sperās hāc eplam dño laureti de rocella vtriusq; nūm amatissimo tibi obligatā p̄misi: duas ob causas alterā vt scias nō esse me tui obliti. cui⁹ meozia mibi sp̄e iocūdiffima. Alterā vt i re mea p̄positure p̄ionē te facerē. Res ē tibi nota iō illā nō repeto. Scribit p̄ me rega maiestas nervoseq; rogat vt mibi ecclesiarē situat: nescio qñtū p̄dest regie p̄ces illud aut scio: nisi adire fuerit nubi: agere. Ne semel tñ loquūt. alioq; etiā nūq; marci i vicali curia vbi eplē vndicūq; veniant p̄ secretarios aperiant: et si libet illis: duci ostendunt sin eo aut loacas inordinat: aut tabernas aromatū piper aut crocū p̄tēture. Ideo mibi opus ē auxilio tuo vt litteras iuues. quoz copia tibi oñdet dñs laureti⁹. Non sūt tibi vniuersi et amici et inimici mei. Illis vtere bis resiste. Et fac vt tui laboris sentia et fructum. Vni scire quātū me ames: efficiat⁹ scribere. Sz nolo videri amane nre diffidere: quā tāti facio vt te mibi bonessē et me tibi piladen arbitrer eē: nec cupis aut ledi aut siculoꝝ amicoꝝ qđ alij piet agoricos vocāt nre benivolētie p̄ferā amicitias. Sag est tibi nōesse qđ velim. In calce eplē illud subiūgēdū ē: vt aliter te p̄bipū meū: meis x̄bis saluū dicas. Et nouarici. antistiti cor dño me cōmendes et cor meā: studiū meū i tuis obsequijs offerre ius nre amicitie nō fert: qz nec obligationes nec p̄ces amicitie cācellas ingrediūt: qđ in reb⁹ vtilitati possim tibi esse. Si scis: et me nō vteris tua est culpa et meū eēt deestabile viciū nisi morē tue vtilitati gerere mibi noce. Vale.

Epistola. xx.

Que sit homini patria et petit p̄motiois auxiliū. **U**lcas fili⁹? poeta. S. p. d. dño hieronymo p̄ciui suo et amico p̄baro. Agitque sūt apud me hieronymē amatissimē lre tue qđ baacen⁹ nō rñdi. Nā iturū te in apuliā sensi. Nūc qz potes iā redisse: bec pauca ex me habeo. mibi dubito mi hieronymē te fortunā oēm meā et bono: cāsi qđ habeo sp̄ oblectare. Scio em̄ qz me amas: et amāis ē amati p̄speritatē dicē suā. Nidē ego erga te facio qđcūq; bonū de te audio (sepe autē audio mirūm modū me lenificat qđ bonitatis studiū l̄rari vt seduli⁹ incubā: facio quoad possus: dū oculi p̄mittit. Sz vltimū me: tū occupationes multe: tū cure diuerse: qđ superest totūm lris de domo potest titulū inanit videar suscepisse. De patria qđ ais me nūc tenere: s̄ mibi crede: oē solū forti p̄ia est. Ego qđ malo extra patriā bñ vincē. qđ in p̄ia malū me nos in terra. s̄ in celo p̄iaz oportet inq̄rē. Socrates cū aliqui interrogat⁹ fuisse: qđ et vñ cēt. Nūdanū se dixit. Nos si meli⁹ rñdere velim⁹ celestes nos dicemus eē: qz illic origine ducim⁹: et illuc bñ vireim⁹ et reuertemur. Sz nimis x̄ba et cōdo. Vniū restat qđ ex te volo. Causa mee p̄positure tibi notissima ē. in illa scribit p̄ me rega maiestas. Solicitator: erit laureti⁹ de rocella: quē optime nosti. Epico: vt assis et si forte idē p̄pedit⁹: acriter totā in te suscipias: et ad calcē deducas. Pauca amico sufficiūt: scit est te nosse residentē meū. Vale.

Regem aragonum laudat.

Epistola. xxi.

Eneas filius poeta imperialisq; secretan⁹ dñi iohanni campisio pbo pstan
n. S. p. d. Reddidit me certum lre tue. iaz te ienas tutum z sospitem
aduenuisse. qd voluptati mibi fuit timet ne viaz discrimina incidisses. Cu
piunt lre tue. de reb⁹ is andree de merano pmedasti scire qd factum sit pcoatus
sum ex maritimo pisano sicut iussisti. Is refert illas iam dudum ligatas. put reliq
ras inueni pmissas: Jazq; se reuencas puenisse. z se tibi pmedat q apud insu
bres gessisti. oia facta ee cum pñlio n ambigo quis illa pre attigeris polliticoz li
bros ex aretini traditoe pueris inuenisse te gaudeo: coemereq; institui. Et si mi
non pao q scdser⁹ bñ nequnt: iubet id auri pferre. Rogavi maritimu apud sigbe
rium galleranu vd iobem hanc pecuniam psolui vt faceret q mor lras scripsit.
Sanusq; vt qptum illuc libz misens pecunia def. etiam cum solutone vecture.
Quo est q mi iobes. mercatorz aliquem in curia repire. q onus mittedi medio
lanu. hos libros suscipiat: ubiq; ruz recipiat. Szo te amicoz tantu bñ vt facile
hoc sit tibi. qd si iobes tolner vir pñtano z summi⁹ amic⁹ magnifici cancellarij on⁹
mittendi libz suscipe vdlit. p venca as mittere sibi pecuniam cu omni onere ve
cturaz: p pñm te q ipse pñdret mibi q scriberet. io si eu nosti e⁹ animu tempra
idq; agito vt opa tua pollincum assequar arefco. qm id magnope suasti z ne ti
mo: pecunia te afficiat. potes si vis anteq libz multas expectare lras vni⁹ illoz
mediolanensium q te certozem reddat se tuo nomine auz possidere. Scis nuc de
siderium meū z quō tue indēnitati possis psulere. cura te vt amicu q es ondas.
Depetro nro noratano nihil te scpsisse mōm simile est. cu scias me audum ei⁹
noste fortunam. Rogo me instruas qd illi obrigerit. q aio bñ morte serat. q cu
viuat. qd officij gerat. q spe sit z q in me animo. qm nihil ad me scpsit: etiam meis
lras puocat⁹ regem aragonum tantu extēdusse alas suas. nescio an italie pducit
quāq; illa tāfessa est vt respirare sub qcunq; desideret. Videant tñ nri ne serpente
in gremio nutrant. alca est dñandi cupido. nec terminis claudis vllis. Hannibali
nō satis affrica fuit. q p oibz tercia credis. alca dñro in modum carceri angust
fines mudi videbant. Nemo existimet generosum animum vni⁹ regni terminis
pñfescere. Ego tñ illi fauco q fortune impetus: pscuerantie dispeo tomit. pñnuā
doq; id fecit vt aduersam et pñs secutissimam iam sit adeptus fortunam. Farie
teus vita vt illi comas sit z qlem theofrastus moriens exoptauit. Tu valde z re
scribe. nec ampli⁹ leges faciturnitatis inē nos sua.

Commendat salutes anime.

Epistola. xxij.

Eneas filius poeta reucrendo in tpo patri bartholomeo epo nouazienfi z
comuni. S. p. d. Magna z innumerabilia sunt bñficia q a te recepi. nec ego
illis pñgnam possen vicem rependere. etiam si mille annoz mibi vita co
naret. qd tñ possum id facere nō obmittam. Nihil est anima pñtanti⁹. hanc co
lore. hanc curare p ceteris debemus alia caduca sunt: flura: mortalia. bec ineter
num manet. cui si bene studuerimus. eterna gaudia si mala vacauerim⁹. eternos
cruciatos p illam sentiemus. q pñdatione duat⁹. statui tibi copiam lraz pñfi
nare. q nunc ad curiam regiam ex orientalib⁹ pñb⁹ misse sunt. qz tenozem velis
animaduertare z monitōes audire vt ea facias que in illis suadent eterne vite
beatitudinem assequaris. Vale.

Quales scribe cancellarie.

Epistola. xxij.

Eneas filius poeta bartholdo lunenburgen. viro liberali z semi. pdigo.
scribe imperiali cancellarie. S. p. d. Accepim⁹ eplam tuam q nos cernatum
vocas. acceptam⁹ onus. ventresq; nros paremus. tu videris ne vacuos
eos remittas. Sospitem abesse mibi cure est. si eius vicem pñdices caponesq; im
plent. Sospitem videbimus libenter amplexamurq; si quid plus licuerit non
crimus inertes. q semp malum habemus z qñ muli z equi ferimur in libidinem.

Quia si quid iuris illicites cave ne p'munices. Quicquid est in mediis venerit: p'p'uz
 ee desinet. Sas michael man? q' sunt ad uice. wolfgangi lingua nesci. q' p'suadere sci
 at p'p'encelai cauda nihil furiosius e Jacob? fingit se p'uez. tu t'n lar d'n ne p'miser
 muscipule etiam si q'dragesima fuerit. ludouic? nihil dicet. s' muris in moduz oia
 foramina p'teprabit. si q' vis nos b'ic. aut oia p'municatu fac. aut nihil vnu t'n re-
 mediū est. si vni tantū pbueri vt somni magis q' veneris cupido sit. nos t'n vene
 m' etiam si deficientibus reliq's te deuozare debeam? Vale.

Epistola ut siua impatoris eā non ferat.

Epistola. xxiii.

Epistola filii? poeta. S. p. d. iohi frund indite ciuitatē colonien. secretario.
 Tabellari? tue insignis celebrisq; ciuitatē. nō sicut optabas. s' vt curie vi-
 sum ē expedit? ad tere dit. meo t'n p'sidio non caruit. q' libent' gero tibi in
 oib' morē. Cur q'z tota? dñs bartug? auxilio fuit. s' nō l'z in republica plus boies
 p'tedere q' pbare possint rōib'. Tuū est qd sup ē ita regere: ne q' indignatōe r'bi
 go. aut b'inc aut illic oriat. q' n' facie utinguit vt accēdit ignis. Cesaria p'tas nul
 li in t'palib' subest. q' q'd ab ea manat. decz cū reuerētia deuotioeq; suscipi. etiaz si
 buz vidcat. q'm calix in manu ei? plen? mirto pōtq; illi b're. illi negare. nec oib'
 pbas ē in p'storē erigē cornua. Tu te ista s'icuo pedē t'trabo. fac vt defenluz cāz
 i curiate q' p'mū visaz. q'z t' michael tu? t' ego tua suau puerfatōe iuici carē? nec te
 vult? vlli? teneat. nā t' austria p't qd placeat vare. Vale t' veni.

Dissoluit argumenta p' pte Eugenij facta.

Epistola. xxv.

Epistola filii? poeta ipialiq; secretari? S. p. d. fuerēto p'ri dño iohi caruaia
 oratori aplico atz iuriscōsulto. Erat anim? me? postq; ex basilea f'cessi sup
 reb' eccleie ppetuo vti silētio cū eas nō dñi spūs ductu regi. s' boim guber
 nari passioib'z videre. Tu nūc me cogi aliq' dicere. q' armatū cneam imitari me
 suades. vellē tacere pot? q' loq' q'fū nulli p'tiū f'mo me? placitur? ē. sic t' nulla ps
 mibi placet. tu vis vt dicaz: paruo. s' vide ne audias qd n' vis. tu p't' vni? tuens
 ius. qd ego tibi placitū dicā nullā p'tē laudās obseqr t'n silētiūq; rūpā qm id opta
 re vider. Longū mibi misisti cirog'p'bu vt cācellano legerē. facurus sum qm illi p
 o cū licebit. Mibi t'n iā p'speri totū. rogas q' a te sp'ta sunt laudē tuearq; faciā id
 si mō v'z te dicere agnouero. vbi alit' videro. nō faciā. parmenosum plenusq; ri
 maz. nō potero tacere si qd nō v'z laudā. tu mibi amic' es: n'cor hoc. s' veritas
 p'ferēda ē. tu vera oia putas q' scribis s' ego de tua p'bitate creto. n' t'n ita ē vt r'or
 qd tibi pauc' oñdā. Dic' basilea cepto p'lio legatōz pape exposuisse. n' ēē spādū
 de illi? sinodi p'g'ressu. p'te vicina bella t' alias cas. s' nunc sinodus pape narrari
 iussit. Dic' pl' papā germanie p'ncipib' p'cessisse t' se b'uiliasse. q' vniq; sit d' rōnis
 p'otificib' auditū. Rustic' s' t' bistoraz ignar' narrāda sunt. Adrian? papa t' leo
 rōnis impatoribus ius ordinādi aplicaz sedē t' epōs p' impiū noiandi p'cesserūt.
 Leo ille sanct? quē tu t' doctozes euāgelij tubā appellat. cū veller in italia p'aliuz
 b'ic. in q' p'les possent de occidētalib' p'ntib' puenire. mariano celsari p'aliū in ouē
 ti postulāti: anuit. tūcq; sinodus caladonen. b'ira ē. refers dñm scē cruce missum
 ce vt papā purgaret. p'aliūq; germāis offerret. Mō dic' p'atē habuisse cardialē il
 lū s'beūdi suiaz postq; p'bata fuissent crimia. His rōnos p'otifices solitos ēē dicē.
 Si qd aliq' voluit. ad aplicā sedē veniat. Petr? p'm? p'otifer increpat? q' ad gētes
 introisset vltro se purgauit. Leo q'r? scribit lodouico augusto. Nos si aliq'd icōpe
 tēter egim? t' in subdit' iuste leg' tramitē n' suam? v'io ac misso xv'ioz cūcā volu
 m' emēdare iudicio. b'ispanoz legatōz boztatu pape basileā venisse p'tēdis. ven?
 poteras dicē p'les ne illuc. irēt apliq' l'ris fuisse req'sitos. Vniuersos reges p' p'ili
 ariū statū. p'biuisse basileū ne papa deponerēt dñi asser: vide ne te decipias. Re
 fers tres cas ēē q'b' p'mior p't iuita maiori pte vniuersitat' aliq'd agē. s' facta ca
 pituloz t' vniuersitatū q' supiozē b'nt n' sunt cūda gēssis p'aliūz vbi solū deus ē
 supior t' a q'b' n' appellat. Dic' in p'stā. p'aliū plenā p'tatēz datā ēē rōnis p'otifici
 bus locum eligendi. in q' aliud p'aliū celebrari v'z. In casu: n'cor speculat' refer

uata fuit electio loci polii. sicut quidē dēs cū grecis habite manifestāt. Preter dīs
 sanctū ēē basilic. ne p̄f locū oum differētia possit. inane argumētū est. Narrat
 de cū nō placere grec̄ basilicaz. velleḡ aliū locū dicit sinodus nolle p̄f locū. i.
 p̄f basilicā tantū bonū omittē. q̄ aliē sentit a decreto recedit. tu vis me bis p̄sen-
 tire nō possum. dic̄ me ex p̄posito errare. mibi aduersus te magis opitulabī alle-
 gano. nūc ad me q̄s obtineat. Impator fuit q̄ vnionē pcurat. illā cupio. illā p̄
 moueo. p̄ hac magnis laboribus me exponere. tu q̄s p̄ tua vnionē velles. s̄ mō
 tuo. maneat papa tu⁹ p̄tiser vnio sit. Idē et p̄ altera cupit. nēo pacē. nēo vnio-
 nē aspiciat. Nēo tñ pacē amplecti q̄ sibi detrahāt. oēs volūt vicere. nēo se flectit
 dure cernit boies. Est ne s̄biecta ecclia. vt p̄f hūc vel illū boiem tā varie verari
 debeat. si nō potes pascere. sine aliū esse pascere. s̄ nō est de pastu oum qd. s̄ de la-
 na nō tñ lino erat dū paup̄ ecclia erat s̄o te mibi iaz irasci. qm̄ dicta tua expello
 q̄ videt aliū tueri p̄t. Merere s̄. bini tibi vniūq̄ mibi odiū esse. nō placz mibi.
 animo. electio. abhorreo galloz leuitate. minime bis p̄sentio: dū sedē aplicam
 volūt auferte romani. n̄ p̄bo cū decreta q̄ faciūt. p̄mō fuāt. Cardinalis sancti
 petri vni sc̄i a guisim̄ s̄ia mibi placet: q̄ neq̄ bos neq̄ illos laudare solebat.
 Vos polū romē vultē s̄ illa iam in angulo expiani oib. s̄a basilicē manere volūt
 ut b̄ vobis nullus odio a c. Tu tñ deliberat illic putas. an numerosi⁹ debeat polū
 um p̄gregari sp̄s id obhinet p̄placereq̄ cesari. alq̄ aliud sentiūt: viderisq̄ pu-
 tare nō esse abiq̄ p̄sensu regū alioz polū p̄cedēdum q̄si cesarē parē facias ceteri
 qd̄ parē. imo t̄ minorē oñditis qm̄ regi frācie offent. polū. cesari nō vultis p̄cedē
 nolite s̄ sacra putare. oēs s̄ s̄ciunt. sic t̄ alienus p̄tis p̄silia nota sunt. ego oēs
 p̄mēdare. si viderē pacē bis aq̄ illis placere etiā cū incōmodo suo. q̄ nō nobis. s̄
 reipublice nati sum⁹. nec plus velle debem⁹. q̄ sensus cōis nob̄ p̄mittat. nō q̄ te
 mere disputatē. s̄ q̄ ponere vult magis laudat. P̄sici viri sanctiq̄ boies difficili⁹
 ad p̄nificatiū vocabant. q̄ nūc et alio amouent. bon⁹ anim⁹ ingeniūq̄ benignūq̄
 nō quō dimitteret. s̄ q̄nto dimitteret studiū b̄t. s̄ volui tibi dixisse curuētia tua
 Quia aut n̄ loqr. aut ver loqr. s̄ ē armat⁹ eneas. hūc gerā. ille mibi anchises erit.
 quē vniuersalis ecclie p̄sensu dēdent. dū germania q̄ oibis xp̄iani maior p̄s ē be-
 rer. dubius sum parato tñ animo sum p̄muni sine auscultare. nec mibi in rebus
 hūc soli credam. Vale.

De noua ciuitate et aliqd̄ de amicitia.

Epistola. xxvi.

O Neas filius poeta. S. p. d. magnifico dño suo Caspary schlick imperiali can-
 cellario. nūc noui post tuū recessum emerit qd̄ in eplaz eadē dignū sit.
 nisi qd̄ bodie v̄tur ē p̄grati⁹ tu⁹ quē autē egres secū q̄nq̄ginta ductūz.
 Rex tñ minime illū expectare voluit. s̄ h̄ mane an̄ q̄s dies elucescēt ad octos be-
 sperdū deliciasq̄ padisuz iter arripuit. ignot forassis v̄bis vtoz. octos nāq̄ be-
 spidū poete vltra atlātē in affrica sitos fuxere. s̄ bos n̄ra etas b̄i ciuitate noua
 finie v̄be. vbi p̄petuū p̄biatū autūn⁹ ē. t̄ oē gen⁹ pomi suapte gignit. iō rex hunc
 vni amat locū. Recte sane vbi tot aq̄z scaturigines. tot viridaria prata. q̄ verni
 tpe floz splēdoze n̄d̄ revidēt. hūc se nūc rex ptulit. qm̄ illic abitur⁹ sit. r̄a certū ē q̄
 antixpi aduēt⁹. q̄ p̄ hos dies oēs p̄lo suo rumore destruit. opa tñ tua q̄ p̄ ceribus
 cune. ip̄iq̄ regi re ficta aut saltē dubia. p̄ certa exposuisti. dū s̄ scribo allatū ē nūci
 um regē balnea petisse. vbi ad dies octo māsurus sit. nec nos ibi diuersorūz b̄e
 possum⁹. in nouā itaq̄ v̄bē recta via migraui⁹: si tñ p̄gratiū ire ad balnea se-
 lero. me q̄s illuc oserā vt te re tua possim curare. nec obinittā ex mādastuis vni
 dū vires erūt. aut regē caniolā petiūz aut saltē caribā. p̄t⁹ h̄o atbesim. exide
 sp̄s sic nurebergā peti debē. qd̄ tñ ex ingro thoma plen⁹ intelliges. p̄siliari⁹ regū
 adhuc sit b̄. ip̄os p̄silia qd̄ fac̄ nos opteat. d̄ frisingēsi ecclia n̄ ē qd̄ n̄ fuerit p̄t
 bi notū. nēo ex curia veit. ingrim thoma p̄monui vt de pecunijs nureberge fapiē
 dis instructoz b̄t. q̄ ne p̄nte ingrim curie p̄otatus ē. n̄ sumq̄ b̄z. Scripturas
 s̄a p̄ligiaz oēs q̄s mibi dimisisti. Capitula veteri regi extraxi. Dñs auditor

ad nos iter facit. plenius querimoniarum. quod in recessu tuo te non reperit. Para aures tuas ut quod hic auditur? fuisse illic audias. Domino tuus est et amicus utilis. qui solet plus honesto placere. Sed enim amicitia bodie viget cui utilitas est anexa. Stoicorum illa. sola stultis gaudens. iam dudum explosa est. Non puto has litteras cito ad te venturas. quia nectu ad eas festinabis. ipsi nurebergam usque perficiunt. Si tu eo non veniens uti opinor. nisi uxoris pus aut licentia. aut facieras intercesserit philic? regis? Ego inquit si meam semel uxorem attigero quam illinc abdicet nescio. vide ne itidem tibi contingat. regis negotia curare habes. Non bene perveniunt: nec in una sede morantur rerum publicarum cura et amor uxoris? Tu tamen illam ducere potes eo loci ubi propinque sit curie sepeque possit in amplexu venire tuos. Ego ex his sum qui melius scio predicare quam facere. si loco tuo essim aliter sentirem. Tale optime et disputatones domini auditoris ad ingratum bonam remitte ut equum sit utrumque certamen.

Regratoria et aliquid de studio humanitatis.

Epistola. xxvij.

Eneas filius poeta. S. p. d. magnifico et generoso comiti Balcatio d'archo Aggrifus est me nudius ter? vir suavis et cui amantissimus iacobus de la dreno miles. tuasque et magnifici germani tui comites francisci litteras apuit. qui mihi magno testimonio fuerunt amoris erga me viri. Cum in utrisque multa salute iussus esset me iacobum impitiri. quod et si persuasum antea mihi foret. quia nescio animi viri instantiam. iuvit me tamen cernere quod meditabar. Sed ne pluribus immorer: scire vos volo non truncum a vobis coli qui non sentit. neque asinum qui non intelligit. Sed homines quibus pusillum. beneficiorum tamen memoriam et qui nunquam animo est ingrato. Non est quod scribam nunc amplius. ne pelagus ingrediar quod non facile egrediar. Nam cum affeceris me dudum desiderio tuo nimis multa essem scriptur? si vellem animo satisfacere quod omnia melius coram exponam. Spero enim cesarem ad vos spe dicam migraturus quem sequi ut soleo. Et si deus dabit. te perveniam. rem tuam bene absolutam esse. tum ex litteris iacobi. tum ipso facto intelliges. Plus enim gratie in oculis regis habes quam reris. Comiti francisco postquam me videris. dicito ei? musas quibus suavit. scriba regis incolere ibique delitescere. quia non sapit sed leges nec scit toga barbara usus. Sepultum est quod quid homini bucc porrigit. studia namque humanitatis earum bene extra italiam domicilium scis quod appellem studia humanitatis. Hoc enim nomine volunt nostri oratorias et poeticas litteras designari quod latinum late patent. apud alios plerumque ignote. Sed vale iam tandem. quis man? nunc cesset et calam? papiro bereat ut quem tecum loqui delectat. at mihi non suppetit otium. Et regi magis quam meo fucudum est animo. quia non sum liber dum alienum comedo panem. Iterum vale. et tu cessa man? ut lingue suppetit quod dicat dum tridenti erum?

Portat ad rescribendum.

Epistola. xxviii.

Eneas filius poeta. S. p. d. Nicolao amidano canonico mantuano et amato fratri. Pax tecum negotium habui nicolae amantissime dum iacobus fui. Sed nec plus habuisse volucrim. Namque si modice consuetudinis causa. tantum molestie sero te puer? quod tandem facerem. si salis ut autem modicum tecum presumplissem. Mirum modum gravis est mihi absentia tua. atque id longe gravior. quia inter ceteros suos meos motos meumque vivendi morem penitus abhorretes. Sed statui omnia ferre. dum sperem mihi bene esse. ut tamen facile tolerare possim. obsecro ne tibi calam? plumbe? sit neque papi? aurea quam dissipare formides. Multa sunt quod mihi dietum posses scribere valitudinem tuam pegalique novitates passim illuc defluentes. Et quod in palatio quodue in curia fiat. Et si desint cetera. glicerium saltem materiam potest dare. de qua nunquam tantum scribis quantum audiam libenter. Effice igitur quod cupio. ne autem affectant scriptum tibi extimes. quod intelligere potes ex eo quia perdo litteras. Nec plura modo. nos vltimam pergam? deinde ilzbuck. post carinthias petitori. Incertum est an nurebergam venturi sim? Jam vela ventis solui. et in intimum mare deuoluor: diem qui te ceteris meis caris reuotior. Vale.

Redat in benivolentiam.

Recordissimo in xpo patri dño fr̃añsc̃o **Epistola. xxix.**
de p̃dico passio archiep̃suli mediolañ. Eneas filius poet̃a. p. d. S. si cui vn-
q̃ libent̃ scripsi. amplitudini q̃dem tue libentissime. dum c̃m basilee. naz
te dñi 2 p̃us h̃ebam loco. meminer̃ q̃ plurim̃ tuaz in me meritor̃. q̃ sane ment
te mea nunq̃ eraderet. At̃ cuius viderim te l̃ra meis nō r̃ndere. arbitrat̃ sum id q̃d
erat te. f. offensus basilicib⁹ reb⁹. nauticamq̃ inde cape. destiti. igit̃ viuq̃ filui. tū
ne tibi impudēs displicerēt: tum q̃ q̃ue erat tot l̃ras ñro indignas mittere. Sed
quis scribere obmisit. amare tū nō omisi. cupiens sp̃ in eum gradus res resti-
tui. et q̃ vicissitudines l̃raz p̃currere possent. Adq̃ nunc arbitroz euenisse q̃n me
neq̃ q̃rentē neq̃ somniantē q̃dā cesar ñr̃ fr̃ideric⁹ augustus in snū secretariū ac-
cessit. cui ias tuio in statu grad⁹q̃ minime in honorato. q̃ ex loco scribēti mibi
nō arbutor: te ñsio negatur. nāq̃ si recte intelligo. idem ē cesaris q̃d tuū deside-
rum. nulli et p̃cedentib⁹ magis fauēs q̃ alteri. cupit ei vnire 2 reintegrare lace-
ratam eccl̃az atq̃ ad id op̃ari dat. 2 spero p̃fore vt voti p̃pos erisat. 2 l̃z bis dieb⁹
basileē fuerit. 2 q̃ tuā dignitatē arbitroz audiuissē fecerit. nihil tū in hac magis q̃
illas pendet p̃re. 2 id ip̃m florēte scasset si taz illic fuisset. p̃p̃inquo. Secutusq̃ est
figis madi exemplū. 2 seq̃t̃ in hac re vnionis vsq̃ ad calcem. tu q̃ p̃i optime scribe
mibi aliq̃n cū vn⁹ ex indifferētib⁹ factus sim. nec q̃d animi b̃eaz q̃rito. vñ h̃ba 2
op̃a mea a voluntate p̃ncipis mei nō discordent. Ad c̃ intentōez captiuare volo
ingratiā meū. repetēti⁹ igit̃ veterē p̃suetudinē. emācpatūq̃ filium ias readopta
2 vt solebas vtēre p̃tao. ego vter ad p̃iez 2 d̃m redeo q̃si ex post lumine. deinde
si vides me poet̃az subscriptum nō mireris: q̃m me talē cesar ce voluit. Et si archi-
p̃s: papien. 2 ystereus de rosate tota q̃ illa nebulonū turba ñr̃sc̃ofulci nomen vi-
bi arrogat auroq̃. Cur ego poet̃e titulus verebor̃ assumere. libet 2 mibi
m̃t̃ alios insanire. quāq̃ t̃ h̃ dignitas maioris ad studiū vigilātie cā erit. Nicolao
tuus frat̃ me⁹. libellū q̃ndam meū nō limatū neq̃ vt optebat reuissus. secū ad tuū
eramē detulit. neq̃ remisit vnq̃. opto illi⁹ custos sit fidusq̃ neq̃ edat rē imperfectā
nouum effi op̃en scis: iubet orati⁹ in nouū p̃miamū. vir matnr⁹ 2 sensu 2 etate
mathe⁹ de vngano si q̃n ad te venit meo noie salu⁹ esto. id q̃z de cādidō dixerim
eloq̃ntie fluuio. ganisforti ducali secretario appime merito. Cui sup̃ re mee p̃po-
siture scribo. rogo vt me aliq̃n p̃missum facias quā. puincas nicolao delega uer⁹
spero libent̃ faciat. Vale optime mei memor.

Compendat causam suam.

Eneas filius poet̃a. S. p. d. dño guinisorto vtriusq̃ iur̃ doctori ducalig se-
cretario amico p̃cipuo. Ea sublimatio stat⁹ tui vir amplissime quaz nup̃
mediolaneñ. p̃ncipē fecisse intellēti. tato mibi iocūdior fuit. q̃nto illā vi-
deo tuis ṽturb⁹ ruisq̃ studijs magis p̃ueniēte. Illāq̃ sicut mibi ṽ. neq̃ ducal cā
cellaria aptiorē rectore b̃ie poterat. nec tibi palestra p̃ueniēti⁹ dari. quāq̃ ñ du-
bitē p̃ illā ex te biturā ornamēti. q̃ te ex illa susceptūq̃ honoz. vez i bactua ex
altatōe rogo ne idē facias q̃ ex b̃uano igēno pleriq̃ faciūt oēs p̃t⁹ se dispiciētes
cū ip̃i solumati fr̃. sua mibi ozo aliq̃ue locū i amicitia tua vbi me ponas. ñ postulo
in p̃mis aut sc̃dis. s̃ salē i vltimis. Illāq̃ si cetera defunt q̃ amicitia inf̃ nos p̃la-
re deant: illud sufficere d̃z offōz. s̃ p̃fessio eadē. q̃z ego cesar ñr̃ fr̃iderici secreta-
r⁹ suz. q̃ualōge idign⁹. b̃ t̃m res facit vt beniuolētiā tuā obtinere ñ desperē. s̃ q̃si
iaz illā nact⁹ sim. statui amicoz more absq̃ p̃fatōib⁹. q̃d mibi nēcūz sit tibi appe-
rire: tuūq̃ p̃siliū 2 auxiliū ex p̃scere. vacauit alias i basiliē. p̃cilio p̃positura sc̃ti
laurēti mediolañ. cāq̃ mibi sc̃tā sino d̃. quā tūc oēs recognoscebāt illico p̃tulit.
P̃nceps mediolañ. aliu ex domo lādrianoz elegi fecit 2 vari ei possessiōz. euge-
m⁹ cuidā leonardo ṽtelleñ. dilla. puidit. veni q̃ mor mediolanū fauorēq̃ amicoz
2 ex q̃a p̃ncipis. ex duso q̃ iā erat itrusus possessiōz obtinui. solut⁹ t̃m ita vt fiebat
sodabino q̃nq̃inta aures morq̃ iussu ducali basileā repeti. Ab b̃inctriēniū

pestis magna hclm inuasit. buk suus reuocauit. Ego qz bonū offm ibi bebaz rec-
dere nō potui. me xū iadi. subitoqz orta fama ē me morē obuisse. Satū ē id me-
diolan. lēard? cui eugen? puidrat. sicutū me d medio gaudēs: possēdōz ppo-
siture postulat obtinereqz. Ego postmodū pualescēs z audiēs me spoliatū scribo
lras ad amicos. facio fidē me viuū ēē: peto restitui. s qz basilee crā nūqz obtinere
potui. Credoqz nūqz pncipi fuisse rē expositā. qre cum tu eo in loco sis q te cupio
z gaudeo. rogo obsecroqz vt apire ista pncipi velis supplicareqz vt eccliaz meam
mibi rstitui faciat. z si aduersari? dicat se ius hie. nō fugio iudicē mediolan. archi-
epm viz sanctūmūz. aut nouariē. pōnficē integerrimū ptem dūmū qd iur?
est an oia restituat i statū pstinū. iaz at nō pōt dici qz de obediētia alia sum. qz reg
huio q est oino indifferēs. plura scribere si mibi cū boie min? pto res eēt. tibi aut
oē paz sufficiat. meiaz bēs. Fecissem regē scribere. nisi rē paruā putarē. si tū ita cō-
sulis neqz alie fieri pōt nō vnas s cētū bēo lras. Tu obsecro mibi qd speres z qd
facto sit op? rescribe z iuuā vt potes. Sciēs qz neqz iugratū pmouebis amicum
Tale: z me sic fruerē vt strenuo militē z doctore cpinio dñe iacobo d castro rōno
vteris. tanto tū min? qnto z scio z possum minus. z tanto plus qnto plura mibi
q illi licent. Iterz vale.

Bratulat beniuolētiāz magnū viri se nactū esse.

Epistola. xxxj.

Ruerēdisimo in xpo pzi dño. H. cardinali cracouicē. Eneas silui? poeta.
S. p. d. Eplaz nīcam reuerēdisime pz z dñe colēdisimē quā ex franckfor-
dia. p. v. transmissi. libentē audio in vris oculis grām inuenisse. si tū ita ē vt
spectat? miles iacob? aplie? nūcius mibi retulit. q nō solum placuisse lras meas.
s z me iam inf familiares viros admodū charos ēē pfirmavit annūneratū. qd
magu munerē recepi loco. multūqz illi cletat? sum. Vea nāqz snia ē. vt mibi iuc
mōles felitus sit. qz pclaroz boim familiaritate potiri. ab hisqz diligē z obfuar
qd cū mibi itelligā apud. v. p. r. p. gisse gaudeo mecu psepe. z qz thesauz magnū
recepim voluptate fruoz ingēti. Nec ab re hac vtoz oparde. nāz qz thesauz iuenit
nisi potēs sit. illū custodire sepe defraudat. z aut pncipis rapaces man? aut acu-
tos furis vngues sp timet. Et idē mibi accidit. q nāqz pacto viāz fuare beniuolē-
tiāz possim. nō plane video. Conciliatiz nāqz beniuolētie stus est z cultos. neqz
absqz hac pōt vllū amicitie viculū ppetuū ēē. Et hī in me aut nulla ē aut minima.
qd igit facā vt viā erga me volūtas maneat. q. viā in hac grā pscuerabo. q mō h
charitas alligabit. pītura ē breui vt video h nica voluptas si ad me tm respicio.
Et si viāz. R. p. intucar. spes ē māsuz diu z solidū ac firmū ēē bmoī gaudiū. beni-
gnitas em viā q amare? vt audio Jaccepit māsura est qd diu vixerit. fapit at de?
vt lōgissimō ac nestoris cuo fruami. ego nō curabo eūde me sp exhibere qlis eraz
dum hōrta beniuolētia est. z si qd potero ampli? pfare. n subfugiaz. asseruit ēē
idē iacob? auidā ēē. v. r. p. vt qz nossez nouitates sibi rescriberem. parebo libes. z
q cūqz emerferit nouis bis in ptib? scptu digna. eplari daudaz breuitate. ne vel
legēti tediu vel scribēti labore nimū parcat. narratōis caput redit? regis dabit q
ex renū ptib? februario mēse in austria fmeauit. et? aduētū oēs accole admirati sūt.
nec ei arbitrabāt fieri posse. vt regni diadema tā facile psequer. s admiratio h re-
uerētiāz pepit. more em būano acadit vt illos magis veneremur. qz opa temi-
ramur. baud alie nūc actū est. albert? dux austrie quāqz diu iscnus fū suo regi fa-
isset. bellūqz secū a pte gessisset. vt eū audiuit adē. ad sextū (vt rōni dicebāt) lapi-
dē obuiā pcessit. vnaqz sectū wiēnaz igressus ē v. bē. paul? dieb? iterz regē adigis
cū in noua ciuitate foret. refect? oib? prouerfīs. i frānā recept? ē sociatē. b se
q mibi scribēda d nouo occurrūt. omīssis nugl? z alijs leuib? reb?. d qd? vulgo sp
ē rumor. Asfert dñs iacob? eplaz qndā ex meis. qz bis dieb? edidi. eā rogo vt vi-
deā iudicetisqz qm cū tiore d reb? fidei scribo. Liban? q trāscēpit nō erat valde
pitus. itaqz plā vicia pnt in ea esse qz ego posuerim. Jō velit. v. r. p. resbensionē
mibi pstan das cum eodē diuidere meqz sp bze chap? z in memoria.

De aspiratione.

Quia vero de aspiratione metio intercessit: persequemur latius hanc pre. Sia q ab ipso descendit aspiranda sunt in principio 2 p. y. 2 v nu p. scribenda: ut hyperbole byberboz? hypoteca hypocrita. Similit que ab ypos veniunt aspiratione habent: sed per latinu i. 2 p. duplex scribunt ut hypotentbaur? bipomanes bipodamia bipolites. Atsi bipus in fine compositionis cadit aspira- tione amittit. cetera servat ut philippus quod est a phalos 2 amor 2 bipus equ? quasi amator equoz. Hypo vero greca prepositio est que apud nos sub significat. Apud latinos nulla consona aspiratur. Servius tamen excipit pulcher. Antiqui quoq sepulchru aspirabat. Inchoa 2 inchoo aspirati inveniunt: qz papias ex greco derivatu putat. Servius latinu ee contendit. Mibi 2 non michi. Nihil 2 uo michi scribendu ratio suadet. cum c. nusqz aspiret qz in pulchro 2 ut quidam vo- lunt in inchoo 2 sepulchro. Quatuor preterea sunt consonantes que nostro mo- re in grecis vocabulis aspirant c. p. r. t. ut cziemes philofophus rhetor tbraso. Que ab archos veniunt oia aspirant ut archidyacon? archipresbyter architrcli nus archieps patriarcha monarcha. Similiter que a cyros veniunt: ut chiroma- cia chiromaticus chiroteca chirolugia. Que deozquens ad nos ex grecis dictio nibus in quibus f. sonare videt: p pb. scribende sunt: ut pbcb? pberton pbarus. orpheus. Excipit filius 2 fama q licet a grecis dilapsa sint p. f. en scribunt. Dicit est fili? a phalos. i. amator: vel a phalos qd est amor 2 fere grecu est 2 in pma sylla ba nihil a greco differt: ac prima psona dicunt illi fero is it. Et fama ex pbm gre- co verbo qd est dico: qz et mltor dictis siue fm oib? orit fama. Quocunq veniunt ab ether 2 ethra 2 ethere aut ab ethus ut ethica 2 ethic? aut ab orthos ut ortho graphia orthograph? aut a theca ut bibliotheca cyrotheca: aut a theos ut theo- legus theologia: aut a thesis ut sintbesis hypothesi p. t. scribi 2 aspirari debent. Corra vero que a pcos antecato metaqz veniunt ut ptomartyr ptenotarius anti- the sis antecato catolog? metamorphoseos metaplasin?.

Veregre nung transit in consonante atqz idarco decipiunt qz ybelus yerusalem ybereniag? scribit. Quis enim aliena sunt verba: nostro tamen i. ho alie- nu volunt. Inter m. 2 n. nulla ratio patit locari p. maleqz a multis scribi- tur columpna: tirampnus: cotempno autbumpnus. Autumnus vero scribendu est p. no indiget. Sic somniu somnus annis omnis solens luminum. Mnefe? apud virgilu m. ante n. in principio servat. At ptempfi pteptu. prompti prom- ptu: tempsi temptum. Carpsi carptu: emi emptu: copli coptuz p. retinet. Pessi mus p duplex. si. no p. r. scribi dz: cu suplativa in timus nulla nisi maximus 2 p- tinus terminent. Adalia siue imitantia verba tam p. si. duplicatu ut patrisso inatrisso fratrisso: qz p. s. scribi possunt. Patrisso matrisso fratrisso. Mitto niten? verbum quando ad conatu corporis refert per r. nitus. Ad aiaz vero relatu nilus p. enicu s. pteritu format. Et ista tibi de generaliorib? orthographie regulis scri- plisse sufficiat. Quod reliquu est de singulis vocabulor? scriptioib? et autoib? frequen lectione ipse tibi usus ministrabit.

De pueri docendi sunt in rhetorica 2 dyalectica.

Iter grammatice studia solet 2 rhetorice precepta monstrari. Ma 2 dum legi- tur oratores 2 poete: ipse vis rhetorice pandit. Sunt ibi scolares sunt ornatus: sunt sententie: viruperant laudantqz homines. Assunt iudicia: suasiones. Nulla rhetorice pars est in poetis atqz bystodacis no exulta. Sed in- bie. usus est. Regule apud oratores tradunt cicrone potissimu atqz quintilia- num. Est 2 aristotelis rhetorica hoc nostro seculo in latinu traslata admodum utilis. In bis te exercebis ceteros fugito. q seducere magis qz docere videri pnt. Sicut is qui nuper apud wiennam nou? rhetorica edidit in qua tamen i plurima ex cicrone que sunt vera atqz utilia comiscuit: depravatis tamen exemplis 2 ver- bis fecit: ut nec utilia sint nec vera que pcept fugiendus est hic: 2 abbrexiendi si q

sunt ei similes. Et in fonte fuerit potius? quod in riuo potandum. Erunt ergo tibi nonnulla artis ratione tradenda precepta. ex probatis et fama cultis autoribus recepta: ut scias oratoris officium quod sit: et orationis partes inuenire disponere deinde memorari. pronuntiareque recte possis. Atque te non tam bonum oratorem quam perfectum regem desideramus. non cuiusvis a te accretis aut demeritis eloquentia. optinemus tamen te illa fore oratoria plurimum namque tibi et splendore et utilitate afferret. Sed quoniam multa sunt que necessario iminent regibus ediscenda: ne alterum esset asper: factum erit regi facundia mediocri. Verum cum inter precepta ratione scilicet dyalectica non consueuerit. Sunt enim quodammodo inter se contraria. Nam et ambe tui querere tuum rationem reddere et defendere et accusare conantur. Illud ab re fuit regem primum dyalecticas inueniri preceptionibus: atque ita doceri: ut logice quam differendi diligenter rationem. Cicero diffinit cognitis partibus et diffinire et partem et colligere sciat. Colligendique facultatem triplici difficultate tractari non ignorat: quod vel vni ac necessariis vel tantum probabilibus aut apertissimis falsis argumentationibus disputatio decurrit. Illud tamen in hac re quosdam vixisse magistros imitatione dignis videtur. Nihil enim multis temporibus in sophisticis et caualiosis et ponit argumentis: ut apud eos logice studium non vtilitate sed more terminetur. Ob quam rem non probat inofficiosi beremur suspicium neque scriptum prope cum cicerone: quod nimis magnam nimisque multam operationem in geometria posuerunt. Illique et se teros dyalectice et cum civili dedit. Quis enim arte quamvis in veni inuestigatione versant: eam tamen studio a rebus gerendis abduci contra officium est. Quia virtutis eius laus et ille dicit in actione consistit. fugienda est omnis artis superuacua imitatio: quod licet nihil mali videatur habere. vacui tamen laborem deponit et ab utili negotio detrahit. Quales fuisse illius qui recte quintiliano gratia dicens et spacio distante missa in agrum primum sine frustra tione inferebat. quem cum spectasset alexander: tonasse eum dicit cuiusdam legumini modio. quod quidem primum fuit illo et e dignissimum.

An puero regi musica scientia sit committenda.

Qui potest an in musica regi puero sit doctrina tradenda: cum vel parum vel nihil ad rem publicam gubernandam videatur afferre. Meroni probo dictum est et augustinus: quod musica nimis studiose sectetur. Et augustinus quidem correptus abstinuit. Meroniam amplius insecutus est arte. Cum psalterium quendam philippus maximo inter cenandum vellet emendare: ac depulsandis cordis cum eo differeret: ait psalterium super id abs te malitiam auertat. ut beatus ego melius teneat ipse. Contra et clementis des dux grece: dum in conuiuio recusasset lyram: habitus est indoctus. Socrates proboz sons instrui lyra non verberat in senio namque indoctus a musis atque a grecis abesse verbum fuit. Exercitum lacedemoniorum musicis instructus modulationibus victoria reportauit graccus suorum temporum orator principis: consensit sibi musica sonare volebat. Quid david: nonne bui? artis peritus fuit: cecinitque lyre laboranti sauli subuenire solebat. Nam certe doctrinam ligurgus quod comedauit: quod leges lacedemonis diuinitas dedit. Hinc apud veteres mos fuit: conuuiis et laudes herorum atque deorum ad cantum caneretur. Quid ioppas ille virgilianus? nonne canit errantem lunam solisque labores. Et cicerone quibus confirmat autor: cunctissimus musicum esse: cum diuinari rerum cognitionem cunctam. Quid ne in tanta rerum varietate dicemus: cum alij suadeant hanc disciplinam alij dissuadeant. Sed certe non ars despicitur: neque illius reprehenditur usus: sed nimis usus excludendus est. Illud est bui? discipline medicorum fugienda cognitio. si preceptores non viciosi regerent. Plurimum namque spiritus reficit et ad toleratiam laborum: exbilarat mentes non immoderatus neque lasciuus musicorum cecinitus. Hinc pitagoras mos fuit: et cum iret cubatum et cum mane surrent siquid tristitie foret: ut lyra suauiter correptate dilueret. Arne autem bonus rector: alij pitagoras: alij moyses: alij tubal predicat. Sed miror: ego de pitagora fuisse: et eius opinionem: cum nemo poetarum non orpheum in musica peritissimum referat: qui poetarum non annis sed singulis antecessit.

Quia iuuenib' tradenda sit geometria et arismetica.

Et geometria teneris etatibus ostendenda. Nam et ingenium acuit et animum ad percipiendum celerem reddit. Nec et arismetica secum trahitur cum sit in numeros et formas diuisa. Et numerorum quidem notitia etiam regibus necessariam nemo negauit. Itaque simul geometria et arismetica puerum in sectari regem non dedecet. Quod si quis geometria duxerit contemnendam: Scythianorum uocibus obui potest. qui contra marcellum urbi machinas adiuuentem uirum adiuuendis ingenio et geometrie uirum obsidione perat crelongius potuerunt. Est praeterea in ea multa eruditionis. multumque cautionis offert: cum sepius ea quae dialectice concedenda uidentur: ars bene minime concedat. Nam quis ita pronunti non credat: quorum locorum extreme lineae eandem mensuram colligunt: eorum spatium quoque quibus lineis continetur par sit necesse est. Et id falsum est. Nam primum refertur cuius sit formae illius circuitus. Reprehensum quoque sunt a geometricis ut refert quintilianus byssorum: qui magnitudine insularum satis magnificari navigationis ambitu crediderunt. Nam ut quoque forma perfectissima est: ita et capacissima est. Ideoque illa circumrens lineae effectus orbis amplius spatium complectetur quam si quadratum paribus bonis reddat. Rursus quadrata triangulis: et triangula plus spatium equis lateribus quam inequalibus continent. In collibus autem et uallibus etiam in ipso patet plus esse soli quam soli celi ingeri mensuram ducentos et quadraginta longitudinis pedes esse dimidio quod in latitudine patere non simum est: et quis sit circuitus et quantum campi claudet erpe ditum colligere. Sed tentem et actocum in qua parte pedes idem spatium terminat sed multo amplius claudunt. Quelibet uilia capti sunt atque delectabilia: numerum tamen impediunt temporis bisce artibus non inuicem. quod et si sunt per illas transcurrentibus uilis: diuina tamen circa eas noxien possunt.

An puer in astronomia sit instituendus et rex precipue.

In astronomia moderata lectio regi puero negari debet: quae celos ostendit et archana superiorum mortalibus pandit. Quibus notitia magnis sepe uerbis adiumento deorum fuit penes atheniensis cum solis obscuratio terrae milites essent: meditentur fugam: redditis eius rei causis exercitus retinuit et victor euasit. Gallus quoque sulphicus cum in exercitu lucii pauli propter lunae defectionem militum animi. uelut prodigio diuinitus facto terreretur: naturali ratione monstrata: securos reddidit animos. Nec dyonisyraeus cum ad defendendam dyonisi tyrannidem uenisset. quod platonis discipulus fuerat et astronomie peritus tali casu territus est. Quod si niceas in syria ueniens non eodem confusus metu: pulcherrimum atheniensium exercitum perdidisset. Imbuendus est igitur et hac doctrina puer sine qua neque poete plenius intelligi possunt. Semp autem cauendum est: ne sic uni iungamur arti ut reliquas deseramus. Neue naturalibus inherentes studijs ac contemplationibus eorum quae moralia sunt postponamus: et rebus abdicamur agendis. Quae reret aliquis forsitan quo pacto discenda sunt haec. et an tradi et percipi simul possunt. Illegabunt aliquid: quia confundat animus et fatiget tot disciplinis in diuersum tendentibus. At ubi non satis perspicet quantum natura valeat humani ingenij: quae ita est agilis et velociter in omne (ut ita dixerim) partem spectat. ut ne quidem possit agere aliquid unum tantum: uti plura: non eodem die modo: quin et eodem tempore momento. unum suum impedit reficit: ac etiam reparat animos uarietas ipsa. Quis non non obtundat si per totam diem unum artis unum magistrum ferat: sed in mutatione recreabit spiritus. sicut in uarietate moderata ciborum reficit stomachus. Agricole simul et ruarum vinearum arbuta colunt: praeterea pecoribus: auium: et alibus curas accommodant. Cur non pueri diuersas eodem tempore non momento dixerim disciplinas ediscant. quorum ingenia multo tota iora sunt quam iuuenum. Curabunt igitur qui te puerum regunt: per diem diuersos uti magistros audies. Et nunc grammaticum nunc dialecticum nunc alium disciplinam iucundas: nec suum locis suumque corpus exercitum tempus negabunt.

erum disappulis huius quis plurius intellet illuminat: no tñ qd bone
 in qd turpe: qd iustum: qd iniustum: qd eligendum: qd ducendum sit proferre
 ostendit. Obibzata sunt in poetis: 7 oratorib: atq: bysioris no potius
 et s: a magis vult. Quib: ex reb: altius volēdu 2 ad pbias ipam tol affectibus
 transmigrā dū est. de qua fecim: ubi in principio mēione. Et hic pect foritan ex cō
 tubernalib: eius quispiā. Quid tu agis ei: a dñi phig aru? insu dat: quā sepe
 supius meminit. Quid tu rursus buerem? an aru? s: nclacit hic qd phi nome: pos
 tet. cui? Atat inuēto: fuisse pitagorā. Itaq: vt antea vni boni 7 docti sapientie
 appellarent: fugit hic arrogantiā: phi q: sequi hoc est amato: sapiēte nō sapie
 te voluit. Hinc amoz sapiētie intertata est pbis. Sapia vō nō solū artes sepe
 cōplectit sup: a memorat: a: s: oim diuinā 7 humanā: q: res ac cūsaliū: quib:
 betres cōtinent sciaz pñctē. Ob quā rē d: sepior ardu lib: ales pcurat alijs
 pbs appellat. phie tñ pte adeptus ē. Itē ubi unio solis nāturalib: causis
 intēd: bāt. Talec: milchū sequē: nē. q: pñt de illis tradit disputasti. Succes
 sit deinde socrates q: moralē pñt. Itē uocant de celo. Et quo factus ē vt bifariam
 pbiam diuideret: 7 altera pñt nāturalis: altera moralis appellatē. Supueni
 et vō diui platonis ingenio: q: alij adijcere debent placuit: 7 rōnale mīpūcat.
 Et nos buculq: de morib: q: nō pñt pbis recipiēdi parti diuim? Sapienter calce
 lib: nō autē i calce stadij: pueriū prius ad nātūle pbias remittim? Nec em quis
 sit erga diuinā maiestātē cū? quis pñt? q: nō nātū gradū oib: quō pēgnis
 nātūstratib: militib: amicis: pñt: cūib: rursus: seruis: frēdū sit: cert arō
 mōitratib: hoc ē: ser inditec: debet auariciā cōtineret: q: pēnne studiū habet
 quā teste salustio nemo sapiē cōcupiuit viq: Admonet ibi mulierib: seruare
 nō desitia. Caros bacere lib: os 7 pñt quos: minime sūit: recitat senecā
 legib: obtēperare: in a cūda q: pēstere. cōtēre. volūptate: misere: cūctā m
 opib: cōferre dignis pñia. Itē sūm mīuq: redit pñt ē nō cōtē: q: d: manū
 est in pñperis fortune succēb: teletica nō sūit cōtē. Itē aduersus casib: s
 tristitia de pñi. viq: pñt: q: tibi recte cōtē: pñt 7 subdit: vltiter imperare
 Nec em sūit be pūero dā d: d: nō mōib: cōtē: q: sūit ē hī et dulces 7 agni sacū
 dilimiat: q: tibi tradit. Et sup: a de pleniq: diuin? q: b: aduā pñt tuscūlane que
 stiones tūm de senectute de amicitia: 7 qd ē illi de morib: scriptū. Unis se
 neca capiedus in eplis plurimis: 7 in consolatiōe boeti. Nec en gaudem absq:
 bis q: plura docto: vixit reperit volumina q: tuto pūne exhibent pñt: s: iud
 cū pēptiois erigo: vñ limatos terfosq: noxib: lib: os: 7 auroitate receptos. S: 3
 qñi hec phie portio quā vocat erbica nullū humane vitē rēpūs dimittit intactū
 s: viūis ipsa gubernat viros 7 senes quātū pūro tradēda. q: bus et locie recipiē
 da sint: si p pte cōdīm? esse nōstrat. In cetera lib: s: sūit etatē ipse rēst
 uerint: si longi fabz cato: magni? ozbis 7 aie cōdito: de vñ pñt erit: loquēdū
 nervosius erit. nisi possit tot insignes quos tibi legendos dūcim? auctore: rē po
 tius q: dicere quicq: amplius epistimauerim. Tu tñ in prim qd tibi pūro con
 ducere doctū est. sūit exerce: ac hīscere studere: vt alia q: bñ: cōsulci partu 3
 cupidissimus videare. Tale et noua ciuitate. Mensē scti marci. M. cccc. l.

Epistol. cccxxij.

Eileas eps senen. alto z potēti viro pēro de nordle comiti palatino. S. p. v. In eo loco ad quēfeta virtus enitit et pūpū? romani pontificis la- tis fiparis multa abste acta sunt qm̄ mētibz ma tiepe dūm qm̄. Alu- tū z ex oibz? tuis opibz? qd mibi vel iocūdus vel acceptus fuerit: qd iobis nō in cā- pūfū fublevatio: quē diu iacentē buri cācatū. fētū pēdibz? inopia pēfūm tua ope tuoqz studio z ingenti conatu iū erectū z inter pūpū apes pēdicē collocatū fuis- tis accepti. fēcisti probe qd bonū virū qd amicu hō dēcū. i. pū pūe dīfpli

atus. in omni genere doctrinarum apprime perit. ingenio perspicaci facidia
 triti. moribus... amicitie tenax (si verum fateri velim) nimis diu inter in-
 finos homines... hanc suam bonis virtutibus pensitas: sine obsequia quam romane curie
 nunc apud... nunc apud theutonicos pluresque gentes prout me reuoluz
 non est cui... premissi debuit. sed habet iam tandem virtutem iam bene mihi seruum vide-
 ri debet quod non sit. Quo longior miseria fuit: eo dulcior felicitas adueniat. Dauid
 sunt qui vitam omnem feliciter agant. Alios prima: alios postrema ipsa fortuna
 capiunt. Recte cum his agit quibus vite posterior letitia est. Eos fortuna hostes habet
 quos ex felicitate in eternas precipitat: quibus miserrimum est fuisse felices. Ac no-
 ster campisius dum iuuenis fuit: dum ferre labores potuit: sudare: algere acriter
 pugnavit. Hunc victor factus senum leuius feret. Ita securus est. iam tutus est a tegere
 et baculo. Gaudeo illi mihi: tibi gratias ago cuius et consilio et opere res gesta est. Mi-
 hi est quod tibi non debeam. Tuus sumi quatus sum. Multa sunt in me tua beneficia
 quod sepe me iuisti extulisti marie. Ac primum media mei parte fouebas. Altera que in
 capisio vivebat in cultu relinquebas. Hunc agrum totum excoluisti. Integer totum gau-
 deo: diuina tibi pietas benigna sit. teque cum maximo consule diu beatum nunquam te dese-
 rat. terra tibi viventi subternat: mouenti celum aperiat. Vale et me maximo pontificis
 facito commendat: ex noua ciuitate pridie idus maias. M. cccclij.

ccccxxij.

Oratio de laudatissima maria. que ihu humani generis saluatorem genuit:
 nec minus claustra pudoris post partum retinuit. ab illa ut scilicet composita. postquam
 ad summam in terris dignitate vocatus. digne pius nominatus est: quam antonius
 koberger ciuis Nurembergensis: non incompete in libri huius calce poni iussit.

Virgo theutonicis multum celebrata facellis.
 Mater et ipsa dei mater et ipsa hominis.
 Virgo latinarum spes et tutela meorum.
 Virgo quam multo gallia thure colit.
 Virgo nec hispanas paulum laudata per vires.
 Cui patet et celum tota terra patet.
 Virgo que magni potes exorare tonantem.
 Et potes irati celi sistere dei.
 Ipse ego peccati seruus scelerisque minister.
 Et mandatorum fractor: ubique decem.
 Ad te confugio: fateor mortalia septem.
 Sepius admisi crimina modo penitet.
 Ille licet nulli veniam negat auctor olympi.
 Et reduci brachia semper tendat amans.
 Quis tamen offensus vultu quis iudicis audeat.
 Intercessorem iudus adire sui.
 Ergo meos genitrix semper misera labores.
 Hunc etiam nostris calibus affer opem.
 Ipse mihi de te natus sine crimine culpae.
 Condonat veteres prebitorumque nouas.

Dñ. ij. pontificis maximi cui ante summum episcopatum primum quidem
 imperiali secretario: tandem episcopo deinde cardinali senen. Encas filius nomen
 erat. familiares epistolae ad diuersos in quaduplici vite eius statu transmissae. Im-
 perialis antonij koberger nuremberge impressae. finiunt. xvj. kls augusti. Anno sa-
 lutis christianae etc. M. cccclxxvj.

10m 2 21 11

Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

10m 2 21 11
Conto rag
10m 2 21 11
Conto rag

Eneas Silvius Piccolomini [Pius II, pontifex maximus]

EPISTOLA XXXI

Praesulatum benivolentiae magni viri se nactum esse.

Reverendissimo in regno Poloniae [...] primo domino cardinali Cracoviensi Eneas Silvius poeta. Salutem plurimam dico [...] meam reverendissime [...] domine colendissime quam ex Franckfordia praeius transmisi. Libenter audio in vestris oculis gratiam invenisse. Si tamen ita est ut spectatus miles Jacobus apostolicus nuntius mihi retulit, quod non solum placuisse [...] meas, sed et me iam inter familiares viros admodum charos esse confirmavit annumeratum. Quod magni muneris recepi loco. Multumque illinc letatus sum. Mea namque [...] ut mihi [...] felicius fit atque praeclarorum hominum familiaritate potiri. Ab hisque diligi et observari quod cum mihi intelligam apud vestram paternitatem reverendissimam contigisse gaudeo mecum persaepe. Et quem thesaurum magnum recepim voluptate fruor ingenti. Nec ab re hac utor operatore nam qui thesaurum invenit nisi pote sit. Illum custodire saepe defraudat. Aut principis repaces manus aut acutos furis ungues timet. Itidem mihi accidit quo namque pacto vias [...] benivolentiae possim. Non plane video. Conciliatrix namque benivolentiae vetustus est et custos. neque absque hac pot ullum amicitiae vinculum perpetuum esse. At hoc in me aut nulla est aut minima. Quod igitur faciam ut via erga me voluntas maneat, qua via in hac gratia perseverabo. [...] Peritura est brevi, ut video, hoc mea voluptas si ad metum respicio [...]. Spes et mansurum diu et solidum ac firmum esse homini gaudium. Benignitas enim vestra quo amare (ut audio) accepit mansura est quamdiu vixerit. Faxit atque Deus ut longissimo ac nestoris aevo fruamini. Ego curabo eundem me emper exhibereberegualis eras dum hoc orta benivolentia est. et si quid potero amplius perstare [...]. Afferuit aut idem Iacobus avidam esse vestra reverendissima paternitas ut quas nosset novitates sibi rescriberem. Parebo libens. Et quacunque emergerit novis his in partibus scriptu digna. eplari claudas brevitate. Ne vel legenti taedium vel scribenti laborem nimium pareat. Narratoris caput redivis regis dabit ex regni optibus februario mense in Austria remeavit. eius adventus omnes accolae admirati sunt. Nec ei arbitrabant fieri posse, ut regni diadema tam facile consequerentur. Atque admiratio hoc reverentia peperit. More humano accidit ut illos magis veneremur. quorum opera admiramur. Haud aliter nunc actum est. Albertus dux Austriae quamquam diu infensus frauri suo fuisset bellumque secum a parte gessisset. Ut eum audivit adesse, ad sextum (ut Romani dicebant) lapidem obviam processit. Unaque secutum Wienae ingressus ex urbe paucis diebus iterum regem adiens cum in nova civitate foret. reffect opibus controversiis. i fraternam receptus est societatem. Hoc sunt quod mihi scribenda de novo occurrunt. Omissis nugis et aliis levibus rebus de quibus in vulgo semper rumore. Afferit dominus Iacobus [...] quandam ex meis his diebus edidi. Eam rogo ut videatis iudicentisque quem cum timore de rebus fidei scribo. Librarius qui transcripsit non erat valde peritus. Itaque plurimaa vitia [...] in ea esse quam ego posuerim. Non velit vestra reverendissima paternitas reprehensiones mihi praestandas cum eodem dividere meque smeper habere charum in memoria.

Eneaszy Sylwiusz poeta

LIST XXXI

List Eneasza Sylwiusza poety, bo tak się w nim mianuje, jest utrwaleniem rzeczy ważnych - jak pisze sam autor - i godnych napisania *scriptu digna*. Kieruje go autor do kardynała i biskupa krakowskiego, najprawdopodobniej Zbigniewa Oleśnickiego. Eneaszy Sylwiusz cieszy się, że znalazł uznanie w oczach polskiego kardynała i że został zaliczony do grona jego przyjaciół (*me iam inter familiares viros admodum charos... annumeratum*). Dziękuje mu także za cenny dar, który od niego otrzymał. Być może chodzi o jakąś cenną księę. List ten jest równieŹ chyba zapowiedzią spotkania, został wysłany z Frankfurtu.

Autor listu posłuszny namowom chce napisać historię pewnych wydarzeń. Nie pragnie aby dzieło to było długie, Źeby nie zmęczyło czytelnika, a jego, autora, nie kosztowało zbyt wiele pracy (*ne vel legenti taedium vel scribenti laborem nimium*). Jako historyk nie uważa Piccolomini, aby warto było powtarzać obiegowe opinie i plotki krążące wśród ludu (*de quibus in vulgo semper rumore*), pomija anegdoty (*omissis nugis et aliis levibus rebus*). Za istotne uważa to, co budzi wiecznie u ludzi podziw. To zdanie warto zacytować w całości: *More enim humano accidit, ut illos magis veneremur, quorum opera admiramur* - Ludzkim bowiem zwyczajem tych najbardziej szanujemy, których dzieła budzą nasz zachwyt.

Autor listu opowiada spór pomiędzy księciem Austrii Albertem i jego bratem królem. Przypomina czasy, kiedy wiedli z sobą zacięty spór i czasy zgody, gdy już zaniechali wojowania.

Posłaniec, który miał list Piccolominiego dostarczyć adresatowi, przywiózł teŹ dla niego jakieś dzieło, o którym autor pisze, Źe sporo w nim błędów, gdyż kopista (*librarius*) nie był człowiekiem doświadczo- nym w swojej pracy. Prosi więc autor adresata o wybaczenie licznych błędów i omyłek (*vicia*). Poleca swą książkę, która dotyczy zapewne spraw teologicznych - *cum timore de rebus fidei scribi* - z bojaźnią o sprawach wiary piszę.

Na koniec autor poleca się raz jeszcze pamięci dostojnego adresata, chce jego pamięci być osobą drogą (*me semper habere charum in memoria*).

List, mimo trudnych do odczytania skrótów drukarskich oraz jeszcze średniowiecznej interpunkcji, zawiera już typowe dla renesansu humanistyczne treści i nawiązania do grecko-rzymskiego antyku, włącznie z tymi wyrażonymi *expressis verbis*, jak np. wtrącenia: *ut Romani dicebant* - jak mawiali Rzymianie.

Zbigniew Kadłubek

Dziękuje za pomoc w odczytaniu tekstu
Pani Wandzie Strykowskiej z Biblioteki
Katedry Filologii Klasycznej UŚ

Biblioteka Śląska w Katowicach
Id: 0030000841316

III 916324

Druki anastatyczne